

REVISTA ORTODOXĂ

**PUBLIȚIA ON-LINE
A
ARHIEPISCOPIEI CRAIOVEI**

NR. 3/2019

EDITURA MITROPOLIA OLTENIEI

ISSN 2392-6546, ISSN-L 2392-6546

COLEGIUL DE REDACȚIE

PREȘEDINTE:

ÎPS Acad. Prof. Univ. Dr. IRINEU POPA,
Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei

MEMBRI:

Pr. Conf. Univ. Dr. NICOLAE RĂZVAN STAN
Pr. Conf. Univ. Dr. ADRIAN IVAN
Pr. Conf. Univ. Dr. PICU OCOLEANU
Pr. Conf. Univ. Dr. CONSTANTIN BĂJĂU
Pr. Lect. Univ. Dr. ION REȘCEANU
Pr. Lect. Univ. Dr. IOAN SORIN BORA
Diac. Lect. Univ. Dr. MIHAI CIUREA

REDACTOR ȘEF:

Pr. Lect. Univ. Dr. IONIȚĂ APOSTOLACHE

COORDONATOR REVISTĂ:

Pr. Conf. Univ. Dr. ADRIAN BOLDIȘOR

CORECTOR REVISTĂ:

Pr. Dr. CĂTĂLIN DAN
Drd. DORU MARCU

TEHNOREDACTARE:

VALENTIN CORNEANU

CUPRINS:

BIOGRAFII LUMINOASE:

Dr. TOMA RĂDULESCU, La ceas aniversar – Preotul Ioan Ioanicescu la împlinirea vârstei de 80 de ani..... 4

TEOLOGIE LITURGICĂ:

Pr. Drd. FLORIN VÂNĂTORU, Canonul Sf. Andrei Criteanu și perioada postului și sărbătorile pascale..... 28

CUVÂNT DIN AMVON:

Pr. GHEORGHE PARASCHIVESCU, Predică la Duminica a XI-a după Rusalii (Pilda datornicului nemilostiv)..... 38

TRADUCERI/DIORTOSIRI:

Despre „Descoperirea dumnezeiască care din voia lui Dumnezeu s-a arătat păgânilor la anii de la Hristos 1009, precum scrie Baronie” (Traducere de Pr. Lect. Univ. Dr. IONIȚĂ APOSTOLACHE)..... 40

POEZIE RELIGIOASĂ:

Pr. MIRCEA NINCU, Gol dumnezeiesc..... 48
LHANA ROMA-NOVA, Buchet de poeme închinat Maicii Domnului.. 49

BIOGRAFII LUMINOASE:

LA CEAS ANIVERSAR - PREOTUL IOAN IOANICESCU LA ÎMPLINIREA VÂRSTEI DE 80 DE ANI

Dr. Toma Rădulescu

În ziua de 1 oct. 1939, într-un sat argeșean - Ioanicești, comuna Poenari, dintr-un neam de vechi moșneni, întemeietori ai satului, se naște viitorul preot Ion Ioanicescu. Tatăl Gheorghe (n. 1906), era cântăreț bisericesc în localitatea natală (tatăl său era tot cântăreț, iar bunicul preotul Andrei Ioanicescu), și mama Florica casnică. La scurtă vreme după naștere a fost botezat de preotul locului, Vasile Frujină, și a crescut în biserică unde rostea Crezul la Sfânta Liturghie. Tot preotul, Vasile Frujină l-a recomandat pentru înscrierea la seminar, în anul 1953 și a oficiat și cununia religioasă a acestuia.

Din nefericire la mai puțin de 2 ani de la naștere, în ziua de 11 iun. 1941, tatăl a trecut la cele veșnice, la București, în Spitalul Brâncovenesc și a fost înmormântat în cimitirul Ghencea Militar. Cu limbă de moarte Gheorghe Ioanicescu i-a cerut soției să facă în așa fel să promită ca unul dintre băieți să se facă preot. Dar momentele de grea încercare pentru familia Ioanicescu nu s-au încheiat, căci în mai puțin de 5 ani, între anii 1941-1945, au trecut la cele veșnice, 3 dintre frați. Viitorul preot a mai rămas doar cu sora mai mare, Emilia-Domnica.

Primele 4 clase primare (1946-1950), părintele Ioan Ioanicescu le-a urmat în satul natal. Aici a trăit momentele cumplite, care au condus la numeroase revolte populare în întreaga țară (ministrul învățământului fiind Gheorghe Vasilichi din Cetate, Dolj, unul din conducătorii comuniști ai grevelor petroliștilor din ianuarie-februarie 1933) și anume scoaterea religiei și a bisericii din învățământul românesc cu mijloace barbare, specifice epocii staliniste. Se dorea înlocuirea lui Dumnezeu cu fetișuri -cei 4 mari dascăli ai lumii (Karl Marx, Frederich Engels, Vladimir Ilici Lenin și Iosif Visarionovici Stalin. Dar viitorul preot nu s-a lăsat intimidat și a continuat să frecventeze cu mult sârg biserica din localitate, participând la toate

slujbele duminicale și pentru marile praznice de peste an. Următoarele 3 clase le-a urmat în comuna Ciofrângeni, vecină cu satul Ioanicești (1950-1953). Și aici tânărul elev a trecut prin teroarea specifică acelor timpuri. Deoarece în anul 1951, tatăl vitreg, Constantin Eremia fusese etichetat chiabur, în anul următor 1952, la fel ca și alți 12 elevi, au fost scoși din rândurile pionierilor în urma convocării elevilor școlii, prilej prin care cravatele roșii de pionier spre umilirea acestor copii le-au fost ridicate ostentativ.

Respectând dorința tatălui, tânărul elev a urmat în anii 1953-1959 cursurile Școlii de cântăreți bisericești de la Curtea de Argeș, continuate apoi la Seminarul Teologic de la Mofleni (promoția 1959). Aici s-a remarcat prin calitățile sale intelectuale, prin muncă neostoită din zi și noapte, moment crucial în afirmarea sa ulterioară în cadrul Bisericii Ortodoxe Române și în societatea civilă. Părintele Ioan Ioanicescu a urmat Institutul Teologic din București (1959-1963), unde a beneficiat de prezența unor mari personalități ai teologiei românești.

În perioada frecventării seminarului și a facultății de teologie, viitorul preot an de an a parcurs aproape tot fondul de carte teologică și beletristică, dar și din alte domenii ale acelor instituții de învățământ teologic. În timpul vacanțelor citea cărțile de la bibliotecile comunale, în dorința de a cunoaște și de a aborda teme multiple.

Deoarece nu era căsătorit, a devenit ghid, la mănăstirea Curtea de Argeș, în perioada noiembrie 1963-martie 1964. Aici părintele, Ioan Ioanicescu s-a făcut cunoscut prin ținuta exemplară a expunerilor sale legate de mănăstirea Curtea de Argeș, ctitorie a Sfântului Voievod Neagoe Basarab.

În ziua de 8 martie 1964, s-a căsătorit cu Nina-Elena Popescu, contabilă, originară din comuna Ciofrângeni, care i-a dăruit 2 copii – Titus Sergiu, n. 9 iulie 1965 și Mihaela, n. 19 octombrie 1969.

Cu încuviințarea Patriarhiei (n.n. pe atunci mănăstirea Curtea de Argeș depindea direct de aceasta), a devenit profesor suplinitor, la o școală din Curtea de Argeș până în decembrie 1966.

La Curtea de Argeș și mai târziu a avut ca duhovnic pe arhimandritul Dosoftei Florea (1910-1988), fost stareț la Mănăstirea Cozia și Schitul Ostrov, mărturisitor pentru Cristos în închisorile comuniste, un apropiat al vrednicului de pomenire patriarh al

B.O.R., P.F. Iustian Marina, după eliberarea din temnițele comuniste preot în parohia Valea Porcului, Argeș, în acel timp¹.

În ziua de 24 decembrie 1966, în catedrala episcopală Sfântul Nicolae din Râmnicul Vâlci a fost hirotonit preot pe seama parohiei Toplița-Argeș, de vrednicul de pomenire episcop al Râmnicului și Argeșului, Iosif Gafton. La Sfânta Liturghie și hirotonire au fost prezenți aproape 50 de enoriași din Toplița, localitate situată la 20 km de Curtea de Argeș, și care erau fericiți că vor avea preot de praznicele împărătești de iarnă. În cei 7 ani de păstorie, deși satul era modest ca număr de viețuitori, dar ridicaseră o adevărată catedrală, părintele Ioan Ioanicescu, a trăit bucuria ca la Sfintele Liturghii să participe tot satul (sat asezat într-o pădure la poalele Munților Făgărași). Atunci părintele Dosoftei Florea, duhovnicul său, așa după cum mărturisește părintele, Ioan Ioanicescu i-a spus: „fiule, Dumnezeu a împărțit darurile, dar l-a lăsat pe om liber să și le fructifice.... dacă rămâi la Toplița vei fi ca cel care a primit talantul și l-a îngropat ... dacă pleci la Craiova, ai în față perspectivele unei lucrări mai pe potriva posibilităților tale ... e o provocare și eu te sfătuiesc să o primești. Toți suntem în viață niște călători și tu știi că Învățătorul nostru ne-a spus că aici noi nu avem cetate stătătoare”².

Viitorul patriarh Teoctist, pe atunci mitropolit al Olteniei (1973-1977), care nu-l cunoștea decât prin ce auzise de la diverse personalități ale bisericii, la 1 iunie 1973 l-a încadrat ca preot paroh la parohia Bucovăț din apropierea Craiovei. Deosebit de muncitor, la fel ca și strămoșii săi moșneni, timp de 7 luni a fost obligat să facă tot posibilul să reorganizeze biserica fostei mănăstiri Bucovățul Nou, azi biserică de mir, continuatoare a vieții monahale de la Mănăstirea Coșuna – Mofleni sau Bucovățul Vechi prin ruinarea acesteia, ca urmare a apei Jiului din apropiere (aici este remarcabilă activitatea starețului Hrisant Penetis, care a restaurat și mănăstirile Horezu și Polovragi. Uneori singur prin muncă fizică, specifică salahorilor, din această cauză având puterea exemplului personal, a reușit să antreneze și pe oamenii din parohie, iar reparațiile efectuate

---

¹ Cicerone Ionițoiu, *Victimele terorii comuniste. Arestați, torturați, întemnițați, închiși. Dicționar F-G*, Editura „Mașina de scris”, 2002, p. 53; Octavian Roske (coord.), *Mecanisme represive în România 1954-1989. Dicționar biografic D-G*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Buc., 2003, p. 351.

² Arhiva personală pr. Ioan Ioanicescu, la fel ca și din alte pasaje din cuprinsul lucrării.

necesitau o resfințire a bisericii fostei mănăstiri, sfințire care a avut loc în prima parte a anului 1974.

La conferința de orientare, a Protopopiatului Craiova Sud, după Paști, părintele Ioan Ioanicescu a impresionat prin nivelul intelectual la care s-a prezentat în fața colegilor de altar cu o temă foarte pretențioasă.

Deoarece părintele Dumitru Bălașa³, redactorul de bază al revistei „Mitropolia Olteniei” se pensionase, părintele Ioan Ioanicescu, la 1 iunie 1974 a fost transferat ca preot slujitor la catedrala mitropolitană Sfântul Dumitru, iar în cursul săptămânii urma să lucreze la redacția revistei amintite mai sus.

În cei 4 ani de lucru la redacția revistei „Mitropolia Olteniei”, nivelul de prezentare grafică și calitatea studiilor a rămas la același înalt standard științific, din timpul părintelui cărturar Dumitru Bălașa.

În anii 1975-1978 a urmat cursurile de doctorat, disciplina „Teologia Liturgică” din cadrul Institutului Teologic de grad universitar din București, obținând în final examenul aprofundat de admisibilitate. Pentru salvarea de la demolare a bisericii Sfântul Ioan-Hera, din Craiova, monument istoric, grav afectat de cutremurul din 4 martie 1977, timp de 8 luni a lucrat pentru o restaurare de înaltă calitate, remarcabilă și în prezent. În mai 1977 atunci când autoritățile comuniste hotărâseră dărâmarea bisericii fostei mănăstiri Bucovățul Nou, biserică care se afla la marginea drumului european Craiova-Calafat, părintele Ioan Ioanicescu cu un curaj specific adevăraților creștini, a susținut cu argumente istorice bine documentate, păstrarea acestui vestigiu, unde își avusese sediul în 1850 primul Seminar Teologic din Craiova, înființat de Sfântul ierarh Calinic, Episcopul Râmnicului Noul Severin.

---

³ Pr. Ioan Ioanicescu, *Omagiu de gând și de sfințire aleasă înălțatului părinte Dumitru Bălașa*. în vol. *Centenar preot Dumitru Bălașa*, Editura Petrescu, Râmnicu Vâlcea, 2011, pp. 79-88; Prof. dr. arhidiacon Petre I. David, *Părintele Dumitru Bălașa, a trecut la eternitate*, în B.O.R., CXX, nr. 10-12, oct.-dec., 2002, pp. 257-259; Pr. Ion Marinescu, *Sub flacăra nemuririi. Preot Dumitru Bălașa - cercetător istoric*, în rev. „M.O.”, LV, nr. 1-4, ian.-apr., 2003, pp. 164-181; Ana-Maria Rădulescu, *Clerici ortodocși în închisorile comuniste. Județul Dolj, A-B*, Editura „Aius”, Craiova, 2011, pp. 128-161; Constantin - Virgil Mihălcescu, *Oameni din Mehedinți. Dicționar de personalități*, Editura SITECH, Craiova, 2013, pp. 15-16.

Cu o forță de muncă peste limitele normalului, părintele Ioan Ioanicescu a promovat examenul pentru o bursă în străinătate la Salamanca-Spania, în luna iulie 1977. Greutățile materiale ale familiei și modestia sa proverbială (n-a umblat niciodată după funcții și glorie deșartă) l-au făcut să renunțe la această oportunitate.

Timp de peste 8 ani (1 nov. 1978-1 ian. 1987), vrednicul de pomenire mitropolit al Olteniei, Nestor Vornicescu i-a acordat prima funcție de protopop de Băilești, protopopiat care cuprindea 110 parohii din sudul Doljului. Paralel până în 1982 a fost și paroh la parohia Adormirea Maicii Domnului din Băilești. Urmând exemplul primilor ani de preoție de la parohia Toplița-Argeș, mai târziu cu salariații Arhiepiscopiei Craiovei, preoții din protopopiate și enoriașii parohiilor, a organizat și condus numeroase pelerinaje la aproape toate așezămintele monahale din țară. Personal înainte de 1989 nu a putut să obțină pașaport pentru a vizita Israelul și Grecia, deoarece împrumuturile Departamentului Cultelor și Securitatea erau îngrijorați de activitatea sa pastorală și aprecierea ca bun gospodar și un adevărat lider spiritual al parohiilor sau protopopiatelor pe care le-a condus. Astfel, a fost în excursie în U.R.S.S., 1-12 iunie 1982 și în R.D.G. (23-30 mai 1987). După 1989 prima excursie a făcut-o în Basarabia și Bucovina de Nord (4-14 sept. 1990), când a vizitat și satul natal Lozova-Lăpușna al mitropolitului Nestor, născut și el la 1 oct. 1926-interesantă coincidență de dată de naștere la doi teologi cărturari! În perioada 16 iul.-9 aug. 1999 a vizitat Bulgaria, Austria, Luxemburg, Franța, iar între 9 și 18 mai 2000 a fost în pelerinaj în Țara Sfântă, între 23 și 31 aug. 2006 a vizitat mănăstirile importante ale Greciei și Muntele Athos.

Din anul 1982 până la 1 oct. 2009 a fost preot paroh la biserica Sfinții Împărați Constantin și Elena-Obedeanu din Craiova. Biserica fusese închisă după cutremurul din 4 martie 1977 și se sluzea într-o baracă improvizată pe latura de nord a incintei. Rămâne ca model pentru toți specialiștii felul în care s-a realizat această complexă lucrare, care a reușit să mențină nealterate vechile trăsături artistice ale picturii originale și mai ales cele arhitecturale. Să nu uităm că, aici au funcționat primul spital public din Craiova, înființat în anul 1753 după Spitalul Sfântul Pantelimon din București, prima școală românească (în 1826 aici a prins rădăcini viitorul Colegiu Național „Carol I”, că în chiliile din jurul bisericii au locuit episcopi, precum și

vestitul cronicar și caligraf Dionisie Ecleziarhul). După resfințirea bisericii în ziua de 19 mai 1987 (cu două zile înaintea hramului bisericii – Sfinții Împărați Constantin și Elena), mitropolitul Nestor Vornicescu i-a acordat părintelui o Gramată specială unde acesta a adnotat „cu admirație pentru lucrarea săvârșită la ctitoria Obedenilor” și a primit cea mai înaltă distincție pentru preoți, anume „Crucea patriarhală”.

Ca protopop de Băilești s-a dovedit a fi un excepțional organizator, un spirit pacificator și un model de devoțiune în slujirea idealurilor Bisericii Ortodoxe Române. Toate acestea le-a realizat cu multă îndrăzneală, putem spune cu spirit eroic, și datorită puterii credinței sale și a pregătirii superioare de intelectual de clasă, în condițiile înăspriri măsurilor represive luate de regimul totalitar comunist după o relativă relaxare în acea perioadă critică pentru România, mai ales după efectele devastatoare economice ale cutremurului din martie 1977.

În mai 1980 la propunerea mitropolitului Nestor, părintele Ioan Ioanicescu a fost hirotesit ca iconom stavrofor pentru vrednicia arătată în păstrarea și creșterea credinței strămoșești creștin ortodoxe, pentru spiritul gospodăresc în administrarea veniturilor protopopiatului Băilești și pentru calitățile sale ce denotă un spirit modest, adevărat îndrumător și slujitor al tuturor credincioșilor din această zonă a sudului Doljului.

Dragostea pentru satul natal a rămas ca cea din copilărie, legată strâns de biserica din sat. Aici, urmând exemplul mitropolitului Firmilian al Olteniei, care a ridicat în satul natal Plopeasa-Buzău o biserică în memoria părinților și strămoșilor, și părintele Ioan Ioanicescu cu banii familiei a consolidat biserica, a reparat acoperișul, a restaurat pictura, a procurat mobilier nou și obiecte de cult în anul 1985.

Mult apreciat, de toți mitropoliții (Firmilian, Teoctist, Nestor, Teofan, Irineu) pe care i-a ajutat cu abnegație și spirit de sacrificiu în munca de păstori spirituali, în anii 1987-2001 a fost desemnat protopop la Protoieria Craiova-Sud, care cuprinde 105 parohii. Apoi în anii 2001-2002, a fost consilier administrativ al Arhiepiscopiei Craiovei. În această calitate în anul 2001 cu o muncă și tenacitate peste limita firescului, prin blândețe și înțelepciune, părintele Ioan Ioanicescu a realizat rearondarea parohiilor din Craiova și înființarea

altor 11 noi enorii unde urmau să fie construite și biserici. Astfel până în anul 2010 aici s-au construit 9 lăcașuri noi, multe din acestea cu hramul unor sfinți români (Sfântul Ioan Valahul, Sfinții Martiri Brâncoveni și sfetnicul Ianache, Sfântul Ierarh Petru Movilă și alții).

Părintele Ioan Ioanicescu obișnuia să-și elogieze ierarhii cărora le fusese subordonat în misiunile încredințate acestuia, nu în timpul vieții, dar permanent după trecerea acestora la cele veșnice. Într-un interviu acordat în anul 2010 preotului Ioniță Apostolache, azi slujitor la biserica Obedeanu, acesta afirma despre mitropolitul Nestor: „Modul de a se apleca asupra necazurilor preoților, înțelegerea părintească cu care-i privea pe cei ajunși în situații limită, participarea de suflet și generozitatea sa au rămas proverbiale ... O atitudine caldă, respectoasă, avea față de clericii vârstnici cărora le cerceta bibliotecile și-i asculta cu interes, îi felicita la zilele mari și, acolo unde socotea de cuviință, trimitea mici atenții pentru familiile lor. Preoții bătrâni i-au zis metaforic „Nestor cel Bun” acestui moldovean venit la noi din ținuturile lui Alexandru cel Bun”⁴.

De remarcat, că între anii 1978-2001 a fost deputat ales în Adunarea Eparhială și membru în Consiliul Eparhial.

Alături de alți reputați teologi, părintele Ioan Ioanicescu a reușit să împlinească visul unor mari teologi din perioada interbelică, care doreau înființarea unei facultăți de teologie la Craiova în cadrul unui complex, care să aibă ca element central catedrala Sfântul Dumitru. Este vorba de aprobarea înființării de către Sfântul Sinod și Ministerul Educației și Învățământului, în cadrul Universității din Craiova, a unei Facultăți de Teologie. Părintele Ioan Ioanicescu a predat la catedra de Teologie Liturgică în anii 1992 (de la înființare) și până în anul 2006. El a rămas în conștiința celor 11 promoții de viitori slujitori ai Bisericii noastre Ortodoxe, prin nivelul elevat al cursurilor sale, prin modestia sa proverbială, prin căldura și capacitatea oratorică manifestate la fiecare prelegere de Teologie Liturgică în parte.

Generos din fire, împreună cu sora sa, au donat moștenirea părintească de la Ioanicești, Episcopiei Argeșului (azi Arhiepiscopia

---

⁴ Diacon Ioniță Apostolache, *Persoanele de vârstă a treia, sub Acoperământul Maicii Domnului*, articol reprodus în vol. *Oameni și locuri din istoria Bisericii oltenice: colecție de texte jurnalistice – interviuri, reportaje, documentare publicate în cotidianul creștin „Lumina”* p. 70.

Argeşului și Muscelului), cu condiția de a se pune temelile unui nou așezământ monahal, fapt confirmat în anul 1998 prin aprobarea de către Sfântul Sinod a înființării mănăstirii cu hramul „Sfântul Ioan” și a numirii unei starețe. La 5 iul. 2015, arhiepiscopul Calinic al Argeşului și Muscelului a sfințit paraclisul și stăreția mănăstirii Ioanicești, moment care a marcat începutul vieții de obște la acest așezământ monahal. De precizat faptul că această sfântă mănăstire este inclusă în circuitul turistic, organizat de către Patriarhia Română și celelalte eparhii române, așa cum rezultă și din pliantele dedicate pelerinajelor organizate cu credincioșii de pe cuprinsul României și chiar din afara hotarelor.

De asemenea părintele, Ioan Ioanicescu a fost unul din cei care au contribuit la înființarea în anul 2004 la sediul administrativ al Arhiepiscopiei Craiovei a postului de radio intitulat „Logos”, devenit ulterior anexă a postului național „Trinitas”. Aici avea o rubrică săptămânală la emisiunea „Abecedarul Credinței” unde a prezentat diverse teme ca urmare a solicitărilor ascultătorilor. Pentru 3 ani, conform înțelegerii între conducerea Arhiepiscopiei Craiovei și cea de la Radio „Oltenia”, părintele Ioan Ioanicescu a susținut rubrica intitulată „Cuvântul Duminical de învățătură”.

Cu respect putem afirma că familia părintelui s-a constituit într-un adevărat model. Astfel, soția, Nina-Elena a sprijinit toate acțiunile soțului său aproape cu toate resursele materiale ale familiei, a reușit să educe doi copii, anume Titus Sergiu (n. 9 iul. 1965), profesor de limba română și autor a unor lucrări literare și memorialistice, cum este spre exemplu volumul „Spiritul buzeștean” și Mihaela (n. 19 oct. 1969). Primul nepot, Alexandru Ioanicescu (n. 21 ian. 1990), a devenit un tânăr istoric recunoscut pentru calitățile sale, moștenite de la tatăl și bunicul său. Alexandra este a doua nepoată, iar de la 16 noiembrie 2018 s-a născut prima strănepoată Teodora.

Încă din tinerețe, părintele Ioan Ioanicescu a acordat o mare atenție Tainei Spovedaniei și este de urmat modelul duhovnicilor aleși pe parcursul vieții sale. Primul duhovnic a fost preotul Vasile Frujină. La Curtea de Argeș duhovnic i-a fost, părintele ieromonah Clement, care era interesat mai ales de părerea de rău și de dorința de a nu mai repeta păcatul. La Seminarul din Craiova a avut ca

duhovnic pe părintele basarabean, Andrei Silvestrovici (Silvestru)⁵, care era și spiritual, dar care manifesta o anumită severitate, care speria pe cei tineri. La facultate, i-a fost duhovnic părintele Vasile Pleniceanu, profesor de „Istoria Biblică a Vechiului Testament”. El era cunoscut de studenți, pentru puritatea lui sufletească și pentru blândețea sa. După terminarea facultății a avut ca duhovnic pe părintele Petroniu Tănase, care se afla cu „domiciliul obligatoriu” aici. El era un izvor de cultură, de bunătate, de iertare și de uitare. Mai târziu părintele Petroniu Tănase a plecat la Muntele Athos și a fost recunoscut ca unul din marii duhovnici ai lumii ortodoxe. Ca preot la Toplița-Argeș a avut ca duhovnic pe arhimandritul Dosoftei Florea, fost stareț al schitului Ostrov-Vâlcea, un apropiat al mitropolitului Bartolomeu Anania, care a contribuit la salvarea schitului amintit de la demolare în urma amenajărilor Oltului. Despre acesta părintele Ioan Ioanicescu afirma: „Era un personaj atipic. Când l-am abordat pentru prima dată nu-mi venea să cred: era o enciclopedie, un tezaur de bunătate lăuntrică, o fire robustă, creată parcă pentru a sfida mizeriile și imperfecțiunile vieții ...”⁶.

După mutarea la Craiova, duhovnic i-a fost cunoscutul preot, Gheorghe Demetrescu⁷ de la biserica Sfântul Gheorghe Vechi „Era o comoară de bunătate și de răbdare..., cu un zâmbet permanent pe față, cu ochi mari și luminoși, cu sprâncene pronunțate, figura omului acesta odată văzută, îți rămânea veșnic întipărită în memoria inimii” afirma părintele Ioan Ioanicescu despre acesta.

Să ne aplecăm puțin și asupra activității sale editoriale. Pe parcursul vieții sale și-a înmulțit talanții, prin muncă neostoită și capacitate intelectuală superioară. Așa cum rezultă din lista operei sale, părintele a abordat aproape toate laturile teologiei ortodoxe:

---

⁵ Arhivele Arhiepiscopiei Craiovei, dos. nr. 1129 – Capela Sineasca – Craiova; Gheorghe Nicolescu, Gheorghe Dobrescu, Andrei Nicolaescu, 1941-1945. *Preoți în tranșee*, Fundația general Ștefan Gușă, f.a., pp. 124-126, doc. nr. 71 din 5 dec. 1941; Alexie Al. Buzera, Arhim. Veniamin Micle, *Călugări cărturari români, Arhim. Teofil S. Niculescu personalitate a vieții bisericești din Oltenia*, Editura „Reduta”, Craiova, 2002, p. 46. .

⁶ Arhiva personală pr. Ioan Ioanicescu - Craiova.

⁷ Pr. Ioan Ioanicescu, *Preotul Gheorghe Demetrescu*, în rev., „M.O.”, XXXVIII, nr. 5, 1986, pp. 135-137; Vezi manuscris aflat la Muzeul Olteniei intitulat „Pe urmele lui Popa Tanda”; Ioan Opreș, *Monumentele istorice din România (1850-1950)*, Editura „Vremea”, Buc., 2001, p. 445.

istoricul omileticii și cateheticii, predicile la diferite sărbători, viețile sfinților, muzica bisericească și istoricul ei, rolul preotului în societate, Sfânta Treime, Sfintele Taine, Mântuirea, Rugăciunile, Sărbătorile, Liturgica, Iconografia, Biserica locaș de cult, obiecte și materiale cultice, rânduiești și practici liturgice. Nu a uitat niciodată pe teologii de seamă ai meleagurilor oltene cum au fost: vrednicul de pomenire episcop Damaschin Coravu, preoții cărturari Dumitru Bălașa⁸ și Alexie Buzera⁹, dar și predicatori vestiți ca: episcopii Râmnicului Atanasie Mironescu și Vartolomeu Stănescu, mitropolitul Olteniei Firmilian Marin, preoții Gheorghe I. Ghia¹⁰, Grigore Popescu-Breasta¹¹, Anghel Pârvănescu¹², Ioan Mălăescu¹³, Ioan Procopiescu¹⁴, Grigore Rădoescu¹⁵, Constantin Grigore¹⁶. De asemenea, a acordat atenție și a adus un omagiu scris unor colegi de altar trecuți la cele veșnice. Cu mult curaj a prezentat viața și activitatea unor preoți care au trecut prin temnițele comuniste –

---

⁸Pr. Ioan Ioanicescu, *Omagiu de gând și de sfințire aleasă înălțatului părinte Dumitru Bălașa*. în vol. *Centenar preot Dumitru Bălașa*, Editura Petrescu, Râmnicu Vâlcea, 2011, pp. 79-88.

⁹ Ibidem, *Slujbă de pomenire pentru părintele Alexie Buzera*, în ziarul „Lumina”, 26 feb., 2011, p. 16; Idem, *In memoriam-Preot profesor Alexie Buzera a trecut la cele veșnice*, în rev. „Glasul Femeii Ortodoxe”, nr. 9, 2011, pp. 13-16; Toma Rădulescu, *Biserica Mântuleasa*, Editura „Mitropolia Olteniei”, Craiova, 2013, p. 115-118; Ioniță Apostolache, *Dialog cu pr. prof. univ. dr. Alexie Buzera: O viață închinată slujirii lui Hristos prin muzică*, în op. cit., pp. 4-7.

¹⁰ Pr. Ioan Ioanicescu, *Chipuri de predicatori din laturile Olteniei*, în „M.O.”, XXVIII, nr. 7-8, iul.-aug., 1976, pp. 639-640; *Repere spirituale românești. Un dicționar al personalităților din Dolj*, Editura „Aius”, Craiova, 2005, p. 151.

¹¹Pr. Ioan Ioanicescu, *Chipuri de predicatori din laturile Olteniei*, p. 642; Toma Rădulescu, *Biserica Sfintii Arhangheli*, Editura „Mitropolia Olteniei”, Craiova, 2016, pp. 140-1152; Maria Munteanu - Breasta, *Chipuri de clerici olteni: pr. prof. Grigore Popescu-Breasta*, în „M.O.”, XXXI, nr. 7-9, iul.-sept., 1979, pp. 596-604.

¹² Pr. Ioan Ioanicescu, *In memoriam: preotul Florin Stănescu-Gighera*, în „M.O.”, XXXII (1980), nr. 1-2 ian.-feb., pp. 176-178; Pr. Florian Stănescu-Gighera, *Anghel Pârvănescu înalt misionar preotesc*, în „Neamul Românesc”, XXXV, nr. 182 din 21 aug., 1940; Idem, *Anghel Pârvănescu preot și educator*, Editura „Ramuri”, Craiova, 1938; Toma Rădulescu, *Părintele Anghel Pârvănescu (1894-1931) de la biserica „Postelnicu Fir” din Craiova – un simbol al ortodoxismului de pe plaiurile Olteniei*, în rev. „M.O.”, an LXIX (nr. 817-820), nr. 1-4, ian.-apr., 2017, pp. 159-175.

¹³ Pr. Ioan Ioanicescu, *Chipuri de predicatori din laturile Olteniei*, pp. 639-640.

¹⁴ Ibidem.

¹⁵ Ibidem.

¹⁶ Ibidem.

Nicolae Marinescu din Moțaței (1894-1979)¹⁷, Florian Stănescu-Gighera (1911-1982)¹⁸, Dumitru Popa (1904-1981)¹⁹, Isaia Constantinescu (1900-1984)²⁰, dar și preoți refugiați din Basarabia ca: Antonie Căliman (1912-1981)²¹, Pavel Dumbravă (1889-1979)²².

Părintele Ioan Ioanicescu, este un adevărat cronicar al timpului său. Datorită însemnărilor sale din revista „Mitropolia Olteniei” suntem înlesniți în cunoașterea unor evenimente din viața celor două eparhii: Arhiepiscopia Craiovei și Episcopia Râmnicului și Argeșului. Cu acribia specifică omului de știință, acesta notează aspectele sfințirii sau resfințirii unor biserici din Oltenia, itinerariile

---

¹⁷ Pr. Ioan Ioanicescu, *Preotul Nicolae Marinescu*, în „M.O”, XXXI, nr. 10-12, 1979, p. 756; Cicerone Ionițoiu, *Victimele terorii comuniste: arestați, torturați, întemnițați, uciși: dicționar*, M, Editura „Mașina de scris”, Buc., 2004, p. 109; Ana-Maria Rădulescu, *Preoți ortodocși în închisorile comuniste. Studiu preliminar, III*, în „Mitropolia Olteniei”, LVI, 2004, nr. 9-12, pp. 142-143, nr. 124; Paul Caravia, Virgiliu Constantinescu, Flori Stănescu, *Biserica întemnițată. România (1944-1989)*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Buc., 1998, p. 248; Octavian Roske (coord.), *Mecanisme.... 2005*, M, p. 121; AAC, dos. nr. 126, parohia Moțaței II – Dolj.

¹⁸ Pr. Ioan Ioanicescu, *In memoriam. Preotul Florian Stănescu-Gighera*, în „M.O”, XXXII, nr. 1-2, 1980, pp. 176-178; P. Caravia, V. Constantinescu, F. Stănescu, op. cit., p. 404; C. Ionițoiu, S, op. cit., 2008, p. 376; O. Roske (coord.), S-Ș, op. cit., 2009, p. 267; Ana-Maria Iancu (Rădulescu), *Florian Stănescu-Gighera (1911-1979), preot cărturar și pr. Aristotel Popescu (1905-?)*, mărturisitori pentru Cristos în închisorile comuniste, în rev. „Oltenia. Studii. Documente. Cercetări”, seria a IV-a, nr. 4, Editura Sitech, Caiova, 2016, pp. 191-206; Ana-Maria Rădulescu, *Clerici olteni în închisorile comuniste. Studiu preliminar.*, IV, „M.O.”, an LVI, nr. 9-12, 2004, pp. 151-152, nr. 182; ibidem, VI, p. 192-193; ibidem, V, *Județul Olt...*, „M.O.”, pp. 239-241; ibidem, *Slujitori ai bisericii din Olt și Romanați, prizoniți în timpul regimului comunist*, Editura Episcopiei Slatinei și Romanaților, Slatina, 2013, pp. 326.329; Alexandru Toma Firescu, *Florian Stănescu-Gighera, preot dăruit, publicist neobosit*, Editura Sitech, Craiova, 2008.

¹⁹ C. Ionițoiu, op. cit, 2006, P-Q, p. 318; O Roske (coord.), op. cit., 2007, P, p. 268; P. Caravia, V. Constantinescu, F. Stănescu, op. cit., p. 342.

²⁰ Pr. Ioan Ioanicescu, *Pr. Isaia Constantinescu*, „M.O.”, XXXVI, nr. 9-10, sept.-oct., 1984, pp. 658-659; SIAN Dolj, fond Tribunalul Dolj. Instanța de sabotaj, dos. 8/1946, f. 48.

²¹ AAC, dos. nr. 6, parohia „Adormirea Maicii Domnului”, Calafat; Pr. Ion Ioanicescu, *Pr. Antonie Căliman*, în rev. „M.O”, XXXIII, nr. 10-12, oct.-dec., 1981, pp. 682-683; Ana-Maria Rădulescu, *Clerici ortodocși în închisorile comuniste. Județul Dolj*, C, Editura „Aius”, Craiova, 2012, pp. 286-288.

²² AAC, dos. nr. 176, parohia Sf. Apostoli, Băilești -Dolj; Pr. Ioan Ioanicescu, *Preotul Pavel Dumbravă (1889-1979)*, „M.O.”, XXXI, 1979, nr. 10-12, p. 795.

chiriarhale ale mitropoliților Firmilian, Teoctist, Nestor, Teofan și episcopul vicar Damaschin Coravu.

Așa cum se observă și din lista anexă părintele Ioan Ioanicescu, adevărat encicloped, desfășoară o intensă activitate de recenzare a unor cunoscute cărți și articole de teologie, istorie și artă, dar și a unor reviste ale comunităților române din Australia, S.U.A., Israel, Franța și Suedia.

La împlinirea vârstei de 70 de ani, părintele Ioan Ioanicescu a acordat ziarului „Lumina” al Patriarhiei Române prin pe atunci diaconul Ioniță Apostolache, azi preot slujitor la biserica Obedeauu un interviu despre ziua de 1 octombrie, zi de naștere a părintelui Ioan Ioanicescu, dar și zi internațională a persoanelor vârstnice. În acest interviu reținem sinceritatea mărturisirii structurată în mai multe subcapitole: „Știința de a îmbătrâni frumos”, „Cele trei vârste ale omului”, „Fiecare generație își face propria apologie”, „Șapte decenii de viațuire”, „Ani cu adevărat împliniți” și „Sfârșit creștinesc, neînfruntat, în pace!”. Impresionant este finalul dialogului cu reporterul: „Nu uitați, dragi bătrâni, împreună trăitori cu mine în vârsta a treia, că viața are un sens, că această vârstă a noastră e un dar dumnezeiesc și cu cât vom ști mai bine să îmbătrânim frumos, cu atât sfârșitul nostru va fi mai pașnic și creștinesc”²³.

Ca apreciere a întregii activități misionare, gospodărești și științifice în folosul Bisericii Ortodoxe Române, în ziua de sâmbătă 28 septembrie 2019, la biserica Obedeauu, într-un cadru festiv, I.P.S. Mitropolit al Olteniei Irineu Popa i-a acordat cea mai înaltă distincție a Mitropoliei Olteniei și anume Ordinul „Sfântul Nicodim de la Tismana”, clasa I. A doua zi, duminică 29 sept., după săvârșirea Sfintei Liturghii, oficiată de un sobor de preoți din Craiova, din Arhiepiscopia Râmnicului și Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului, a avut loc un Te Deum pentru ziua dedicată persoanelor în vârstă, aflate sub ocrotirea Acoperământului Maicii Domnului, la care s-a adus și un cald omagiu celui care a slujit 27 de ani ca paroh la biserica Obedeauu – pr. Ioan Ioanicescu, la împlinirea vârstei de 80 de ani.

În încheiere reproducem câteva afirmații ale părintelui Ioan

---

²³ Detalii vezi rev. „Lumina” din 1 oct. 2009, articol intitulat *Persoanele de vârsta a treia, sub Acoperământul Maicii Domnului*, articol reprodus de diacon Ioniță Apostolache, op. cit., pp. 31-35.

Ioanicescu, care se pot constitui în model pentru orice bun creștin:
„Desigur, vor fi fost și unele poticneli, unele șovăieli, unele slăbiciuni, unele lipsuri într-o viață de om ... Cine mai stă să le contabilizeze. Dumnezeu este cel care la ceasul „Întâlnirii” va chibzui și va alege câte vor rămâne peste timp ... Doamne, până când va veni ceasul trecerii în țara de dincolo de veac, fii îngăduitor și milostiv cu mine. Amin”²⁴.

Opera (în ordine cronologică) :

1. *Revedere colegială Lainici*, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 5-6 mai-iun., pp. 511-512.
2. *Hramul Schitului „Locurele”, Lainici*, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 7-8 iul.-aug., pp. 681-683.
3. *Conferințele protopopești, august 1974*, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 7-8 iul.-aug., pp. 686-690.
4. *Înmânarea medaliei jubiliare unor slujitori bisericești din Arhiepiscopia Craiovei*, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 9-10 sept.-oct., p. 891.
5. *Conferințele administrative din octombrie 1974*, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 891-892.
6. *Sfințirea bisericii din parohia Goicea Mică, județul Dolj*, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 893-894.
7. *Sfințirea bisericii din parohia Cornu, județul Dolj*, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 894-896.
8. *Sfințirea bisericii din parohia Moțăței I, județul Dolj*, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 897-898.
9. *Biserica lăcaș de închinare*, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 11-12 nov.-dec., pp. 983-986.
10. *Sfințirea bisericii din parohia Ungureni, comuna Ghercești, Dolj*, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 11-12 nov.-dec., pp. 1027-1028.
11. *Noul secretar al centrului eparhial Craiova*, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 11-12 nov.-dec., pp. 1057-1058.
12. *Colinde de Crăciun*, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 11-12 nov.-dec., pp. 1061-1062.
13. *Rugăciunile pentru cei morți*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 1-2 ian.-feb, pp. 83-86.
14. *Aniversarea zilei de naștere a Înalt Prea Sfințitului Mitropolit*

---

²⁴Conform arhivei personale a părintelui Ioan Ioanicescu.

- Teoctist*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 1-2 ian.-feb, pp. 152-153.
15. *Veșmintele liturgice și semnificația lor simbolică în atenția și grija permanentă a slujitorilor Sfântului Altar*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 3-4 mart.-apr., pp. 226-230; nr. 5-6 mai-iun., pp. 420-423; nr. 7-8 iul.-aug., pp. 558-552.
  16. *Cuvânt de învățătură la Înălțarea Domnului*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 5-6 mai.-iun., pp. 435-437.
  17. *Testamentul Maicii Teofana, mama lui Mihai Viteazul*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 5-6 mai.-iun., pp. 447-448.
  18. *Itinerar pastoral*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 5-6 mai.-iun., pp. 465-466.
  19. *Aniversare înscăunării Prea Fericitului Patriarh Justinian*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 7-8, iul.-aug., pp. 594-596.
  20. *În colaborare cu pr. Nicolae Nicolaescu, Itinerar chiriarhal*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 7-8, iul.-aug., pp. 599-601.
  21. *Adormiți întru Domnul. Preotul Anton Berbeciu*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 7-8, iul.-aug., pp. 616-617.
  22. *În colaborare cu Ioan M. Negreanu, Adormiți întru Domnul. Doctor Sava Lăzărescu*, în „M.O.”, XXII (1975), nr. 7-8 iul.-aug., p. 617-618.
  23. *Învățătura ortodoxă despre Sfânta Duminică*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 734-737.
  24. *Sfântul Mucenic Dionisie Areopagitul*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 738-739.
  25. *Prăznuirea hramului catedralei mitropolitane din Craiova*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 769-772.
  26. *Predică la Duminica după Nașterea Domnului*, în „M.O.”, XXVIII (1975), nr. 11-12 nov.-dec., pp. 890-892.
  27. *Ședința Sinodului Mitropolitan*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 3-4 mart.-apr, p. 295; nr. 11-12 nov.-dec., pp. 916-917; XXVIII (1976), nr. 1-2 ian.-feb., p. 141; XXIX (1977), nr. 10-12 oct.-dec., p. 838.
  28. *Colinde de Crăciun la catedrala mitropolitană „Sfântul Dumitru” din Craiova*, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 11-12 nov.-dec., pp. 941-942.
  29. *Semnificațiile Martiriconului de la Niculițel*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 1-2 ian.-feb., pp. 56-58.
  30. *Învățătura ortodoxă despre miruire*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr.

- 1-2 ian.-feb., pp. 75-78.
31. *Predică la Anul Nou*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 1-2 ian.-feb., pp. 79-81.
  32. *Predică la Duminica lăsatului sec de brânză*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 3-4 mart.-apr., pp. 209-211.
  33. *Lista cronologică a ierarhilor eparhiilor Mitropoliei Olteniei*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 3-4 mart.-apr., pp. 226-270.
  34. În colaborare cu pr. D. Marica, *Itinerar chiriarhal*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 3-4 mart.-apr., pp. 291-294.
  35. *Preotul ca îndrumător de suflete*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 5-6 (mai-iun.), pp. 386-394.
  36. *Predică la Duminica a III-a după Rusalii*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 7-8 iul.-aug., pp. 582-583.
  37. *Chipuri de predicatori din laturile Olteniei*, în „M.O.”, XXVIII, nr. 7-8, iul.-aug., 1976, pp. 639-640.
  38. *Participarea Prea Sfințitului Episcop vicar Nestor Severineanul la lucrările Comisiei Internaționale a Conferinței Creștine pentru Pace, 10-14 octombrie 1976*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 727-728.
  39. *Sfințirea bisericii din satul Judele, parohia Stejaru Hurezani-județul Gorj*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 863-865.
  40. *Conferințele protopopești de orientare din septembrie 1976*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 850-852.
  41. *Numiri și hirotonii de preoți*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 866-867.
  42. *Sfințirea bisericii parohiei Ștircovița, județul Mehedinți*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 11-12 nov.-dec., pp. 1072-1073.
  43. *Sfințirea bisericii filiale Valea Bună, parohia Voloiac*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 11-12 nov.-dec., pp. 1073-1074.
  44. *Sfințirea bisericii parohiei Voloiac, județul Mehedinți*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 11-12 nov.-dec., p. 1074..
  45. *Urmând lui Hristos în Duh și adevăr (Predică la Dumineca a XXX-a după Rusalii)*, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 11-12 nov.-dec., pp. 1038-1040.
  46. *Mărturii despre participarea unor preoți la răscoala din 1907, în cadrul mișcării extrașcolare a învățătorilor inițiată de Spiru Haret*, în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 1-3 ian.-mart., pp. 36-38.
  47. *Cântările liturgice ca izvor omiletic*, în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 1-

- 3 ian.-mart., pp. 169-177.
48. *Semnificațiile artei lui Andrei Rubliov*, în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 1-3 ian.-mart., pp. 208-210.
49. *Slujba arhierescă la praznicul Botezului Domnului*, în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 1-3 ian.-mart., pp. 218-220.
50. *Preotul Constantin Popescu-Vârtopeș, culegător de folclor privind războiul de independență*, în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 4-6 apr-iun., pp. 386-388.
51. *Cronica participării armatei române în războiul pentru independență*, în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 4-6 apr-iun., pp. 413-416.
52. *Aspecte omiletice în oprea preotului profesor Gala Galaction (Grigorie Pișculescu)*, în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 4-6 apr-iun., pp. 430-438.
53. *Iisus Hristos, pâinea vieții noastre (predică la Dumineca a VIII-a după Rusalii)*, în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 7-9 iul.-sept., pp. 598-601.
54. *Conferințele protopopești de orientare pe luna mai, 1977*, în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 7-9 iul.-sept., pp. 661-663.
55. *Rolul comunității în însușirea mântuirii subiective*, în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 10-12 oct.-dec., pp. 770-773.
56. *Vizite pastorale. Slujbe arhieresti*, în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 10-12 oct.-dec., pp. 849-850.
57. *Hirotonii, instalări și hirotesii de preoți*, în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 10-12 oct.-dec., pp. 856-857.
58. *Iconografia creștină ortodoxă ca izvor omiletic*, în „M.O.”, XXX (1978), nr. 1-3 ian.-martie, pp. 98-105.
59. *Două biserici monumente istorice din Peni (jud. Argeș)*, în „M.O.”, XXX (1978), nr. 1-3 ian.-martie, pp. 139-142.
60. *Predică la Praznicul Intrării Domnului în Ierusalim*, în „M.O.”, XXX (1978), nr. 4-6 apr.-iun., pp. 332-335.
61. *Sfințirea bisericii din parohia Cleanov Dolj*, în „M.O.”, XXX (1978), nr. 4-6 apr.-iun., pp. 446-448.
62. *Date cu privire la istoricul bisericii „Sfântul Ioan Hera” din Craiova*, în „M.O.”, XXX (1978), nr. 7-9 iul.-sept., pp. 642-645.
63. *Din cronica Sfintei Arhiepiscopii a Craiovei*, în „M.O.”, XXX (1978), nr. 7-9 iul.-sept., pp. 697-704.
64. *Adormiți întru Domnul. Preotul Ștefan Turcu-Băilești*, în „M.O.”,

- XXXI (1979), nr. 1-3 ian.-mart., pp. 203-204.
65. *Promovarea ideii de unitate a poporului român în predosloviile cărților tipărite la Râmnicul Vâlci*, în „M.O.”, XXXI (1979), nr. 7-9 iul.-sept., pp. 535-540.
66. *Sfințirea bisericii Sfântul Ierarh Nicolae din parohia Rast-Dolj*, în „M.O.”, XXXI (1979), nr. 7-9 iul.-sept., pp. 639-641.
67. *Însemnări de excursie*, în „M.O.”, XXXI (1979), nr. 7-9 iul.-sept., pp. 641-646.
68. *Sfințirea bisericii din parohia Catane Vechi, județul Dolj*, în „M.O.”, XXXI (1979), nr. 10-12 oct.-dec., p. 792.
69. *Slujba de resfințire a bisericii din parohia Cetate II, Dolj*, în „M.O.”, XXXI (1979), nr. 10-12 oct.-dec., pp. 792-793.
70. *Slujba de resfințire a bisericii din parohia Dobridor*, în „M.O.”, XXXI (1979), nr. 10-12 oct.-dec., pp. 793-795.
71. *Adormiți întru Domnul. Preotul Pavel Dumbravă*, în „M.O.”, XXXI (1979), nr. 10-12 oct.-dec., p. 795.
72. *Adormiți întru Domnul. Preotul Nicolae Marinescu*, în „M.O.”, XXXI (1979), nr. 10-12 oct.-dec., p. 796.
73. *In memoriam: preotul Florin Stănescu-Gighera*, în „M.O.”, XXXII (1980), nr. 1-2 ian.-feb., pp. 176-178.
74. *Adormiți întru Domnul. Preotul Ion Rovența*, în „M.O.”, XXXII (1980), nr. 1-2 ian.-feb., p. 221.
75. *Adormiți întru Domnul. Cântărețul Ștefan Irimia*, în „M.O.”, XXXII (1980), nr. 1-2 ian.-feb., pp. 21-222.
76. *Însemnări de excursie*, în „M.O.”, XXXII (1980), nr. 7-9 iul.-sept., pp. 712-716.
77. *Adormiți întru Domnul. Preotul Dumitru Popa*, în „M.O.”, XXXIII (1981), nr. 4-6 apr.-iun., p. 333.
78. *Sfințirea bisericii Sfântul Ioan Botezătorul din cimitirul parohiei Desa-Dolj*, în „M.O.”, XXXIII (1981), nr. 7-9, iul.-sept., p. 484.
79. *Participări ale preoților din Arhiepiscopia Craiovei la acțiuni pentru pace, în luna noiembrie 1981*, în „M.O.”, XXXIII (1981), nr. 10-12 oct.-dec., pp. 527-529.
80. *Slujba arhierască în parohia Moțăței II, Dolj (21 iunie 1981)*, în „M.O.”, XXXIII (1981), nr. 10-12 oct.-dec., pp. 671-673.
81. *Adormiți întru Domnul. Preotul Dumitru Dinulescu*, în „M.O.”, XXXIII (1981), nr. 10-12 oct.-dec., p. 681.
82. *Adormiți întru Domnul. Preotul Valentin Diacu*, în „M.O.”,

- XXXIII (1981), nr. 10-12 oct.-dec., p. 682.
83. *Adormiți întru Domnul. Preotul Antonie Căliman*, în „M.O.”, XXXIII (1981), nr. 10-12 oct.-dec., pp. 682-683.
84. *Resfințirea bisericii din parohia Unirea I, județul Dolj*, în „M.O.”, XXXV (1983), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 668-670.
85. *Resfințirea bisericii din parohia Galicea Mare, județul Dolj*, în „M.O.”, XXXV (1983), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 679-681.
86. *Adormiți întru Domnul. Preotul Isaia Constantinescu*, în „M.O.”, XXXVI (1984), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 658-659.
87. *Slujbă arhierescă la parohia Adormirea Maicii Domnului din orașul Băilești*, în „M.O.”, XXXVII (1985), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 742-743.
88. *Slujba de resfințire a bisericii Izvorul Tămăduirii din orașul Calafat-Dolj*, în „M.O.”, XXXVII (1985), nr. 11-12 nov.-dec., pp. 822-823.
89. *Slujba de sfințire a bisericii Sfântul Nicolae din parohia Desa-Dolj*, în „M.O.”, XXXVII (1985), nr. 11-12 nov.-dec., pp. 823-824.
90. *Slujba de resfințirea a bisericii Sfinții Împărați Constandin și Elena-Obedeanu din Craiova (19 mai 1986)*, în „M.O.”, XXXVIII (1986), nr. 4 iul.-aug., pp. 125-127.
91. *Adormiți întru Domnul. Preotul Gheorghe Demetrescu*, în „M.O.”, XXXVIII (1986), nr. 5 sept.- oct., pp. 135-137.
92. *Adormiți întru Domnul. Preotul Ioan Petcu*, în „M.O.”, XXXIX (1987), nr. 3 mai-iun., pp. 129-130.
93. *Adormiți întru Domnul. Preotul Gheorghe Dumitrescu*, în „M.O.”, XXXIX (1987), nr. 3 mai-iun., pp. 131-132.
94. *Adormiți întru Domnul. Preotul Ioan Iordache*, în „M.O.”, XL (1988), nr. 3 mai-iun., pp. 120-123.
95. *Popas chiriarhal la biserica Obedeanu-Craiova*, în „M.O.”, XLIII (1991), nr. 4 iul.-dec., pp. 194-195.
96. *Viața Maicii Domnului*, Editura „Candela”, Craiova, 1994.
97. *Tâlcuirea Sfințelor Taine după opera Sfântului Simeon al Tesalonicului*, în „M.O.”, XLVII (1995), nr. 1-2 ian.-apr., pp. 16-36.
98. *Rugăciunea liturgică și roadele ei*, în „M.O.”, XLVII (1995), nr. 3-6 iul.-dec, pp. 68-73
99. *Sfintele Taine în Catehezele Sfântului Chiril al Ierusalimului*, în „M.O.”, XLVIII (1995), nr. 1-2 ian.-apr., (1996), pp. 43-49.

100. *Semnificați mistică a ritualului Sfintei Liturghii după Nicolae Cabasila*, în „M.O.”, XLVIII (1996), nr. 3-6 mai-dec., pp. 47-52.
101. *Ierurgii și rânduielei în legătură cu sfârșitul omului, după Sfântul Simeon al Tesalonicului*, în „M.O.”, XLIX (1997), nr. 3-6 iun.-dec., pp. 47-52.
102. *Plinirea Legii și a proorocilor în Iisus Hristos*, în „M.O.”, XLIX (1997), nr. 3-6 iun.-dec., pp. 33-46.
103. *Însemnătatea catehetică a tâlcuirilor liturgice ale Sfântului Simeon al Tesalonicului*, în „M.O.”, LI (1999), nr. 3-4 mai-aug., pp. 10-25.
104. *Sfântul Mare Mucenic Dimitrie – Izvorătorul de Mir*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 3, 26 oct. 2002, Craiova, pp. 2-3.
105. *La plinirea vremii*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 4, 25 dec., 2002, Craiova, pp. 2-3.
106. *Bucură-te cea plină de har*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 5, 2003, Craiova.
107. *Ca toți să fie una*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 6, 2003, Craiova.
108. *Întru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 7, 2003, Craiova.
109. *Sfinții Petru și Pavel, martori ai Dumnezeirii lui Hristos*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 9, 2004, Craiova.
110. *Grija față de gândurile voastre*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 10, 2005, Craiova.
111. *Părintele Daniel Tudor, file de cronică trăită*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 3, 2006, Craiova.
112. *Privește-te în faptele tale*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 6, 2006, Craiova.
113. *Copiii, salvarea Europei îmbătrânite*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 3, 2007, Craiova.
114. *Sfântul Munte-învoățăturile sale*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 3, 2007, Craiova.
115. *Calea vieții: să lupți pentru bucurie*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 5, 2007, Craiova.
116. *Mesajul Cariatidelor I și II*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 6 și 7, 2007, Craiova.
117. *Arc peste timp-P.F. Teoctist*, în rev. „Femeia Ortodoxă”,

- nr. 4, 2008, Craiova.
118. *Milostenia e cea mai bună investiție*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr.5, 2008, Craiova.
119. *Dumnezeu a creat ființa umană pentru muncă*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 7, 2008, Craiova.
120. *Gânduri bune în fiecare zi*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 2, 2009, Craiova.
121. *Bogăția putredă*, în rev. „Femeia Ortodoxă”, nr. 4, 2009, Craiova.
122. *Un mare ierarh al Bisericii noastre-Vlădica Damaschin*, în rev. „Băraganul Ortodox”, nr. 72, 2009, pp. 59-60.
123. *Bătrânii întregii lumi, sub Acoperământul Maicii Domnului*, în ziarul „Lumina”, 1 oct., 2009, pp. 8-9.
124. *Mai mulți ani de viață*, în rev. „Glasul Femeii Ortodoxe”, nr. 7, 2010, pp. 5-6.
125. *Să devenim binecuvântare pentru alții*, în ziarul „Lumina”, 12 mart., 2010, p. 5.
126. *Cartea care trebuie citită cu ochii conștiinței*, în ziarul „Lumina”, apr., 2010, p. 5.
127. *Pedagogia Sfintelor Evanghelii*, în ziarul „Lumina”, 20 iun., 2010, p. 7.
128. *Pâinea sfântă*, în ziarul „Lumina”, iul., 2010, p. 5.
129. *Fățarnicia, o infirmitate morală*, în ziarul „Lumina”, 12 iul., 2010, p. 5.
130. *Periplu de gând la Naștere la Adormire*, în ziarul „Lumina”, 25 aug., 2010, p. 16.
131. *Simbolul bucuriilor neașteptate*, în ziarul „Lumina”, 9 dec., 2010, p. 16.
132. *Cât de important este să cucerești fiecare clipă*, în ziarul „Lumina”, 20 dec., 2010, p. 16.
133. *Semnificația liturgică a cele de-a doua zi din săptămână*, în ziarul „Lumina”, 22 dec., 2010, p. 12.
134. *Mântuitorul Hristos-Axa timpului omenirii*, în ziarul „Lumina”, 22 feb., 2011, p. 5.
135. *Slujbă de pomenire pentru părintele Alexie Buzera*, în ziarul „Lumina”, 26 feb., 2011, p. 16.
136. *Un medic în slujba Bisericii*, în ziarul „Lumina”, 24 apr., 2011, p. 15.

137. *Canonul cel Mare ne duce spre pocăință*, în ziarul „Lumina”, 24 apr., 2011, p. 15.
138. *Hora bucuriei și luna de miere*, în ziarul „Lumina”, iunie., 2011, p. 20.
139. *Identitatea creștinului prin numele de botez*, în ziarul „Lumina”, 12 aug., 2011, p. 16.
140. *Tăria ascunsă în puținul unei candelă*, în rev. „Glasul Femeii Ortodoxe”, nr. 8, 2011, pp. 5-6.
141. *Frica de Dumnezeu și rusinea de oameni*, în rev. „Glasul Femeii Ortodoxe”, nr. 9, 2011, pp. 11-12.
142. *In memoriam-Preot profesor Alexie Buzera a trecut la cele veșnice*, în rev. „Glasul Femeii Ortodoxe”, nr. 9, 2011, pp. 13-16.
143. *Omagiu de gând și de sfințire aleasă înălțatului părinte Dumitru Bălașa*. în vol. *Centenar preot Dumitru Bălașa*, Editura Petrescu, Râmnicu Vâlcea, 2011, pp. 79-88.
144. *Carte de veghe creștină*, Editura „Aius”, Craiova, 2013.
145. *Din Abecedarul Credinței*, Editura „Aius”, Craiova, 2013.
146. *Pelerinaj la Locurile Sfinte*, Editura „Aius”, Craiova, 2013.
147. *Înțelesuri duhovnicești pe unde radio*, Editura „Aius”, Craiova, 2014.
148. *Bătrânețea ca binecuvântare*, Editura „Aius”, Craiova, 2019.
149. **Recenzii:** Viorel Cosma, Ioan Șt. Paulinan, *În lumina izvoarelor documentare*, Drobeta Turnu Severin, 1973, 280 p., în „M.O.”, XXV (1973), nr. 7-8 iul.-aug., pp. 707-708.
150. Ion Vlăduțiu, *Etnografia românească*, Buc., 1973, în „M.O.”, XXV (1973), nr. 1-2 ian.-feb.
151. *„Îndrumător bisericesc pe anul comun de la Hristos”*, Sibiu, 1974, 234 p., în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 3-4, mart.-apr., pp. 359-360.
152. *„Credința”*, Detroit, 1973, nr. 12., în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 3-4, mart.-apr., pp. 364-365.
153. În colaborare cu M. Valeriu, *„Credința-The Faith”*, Detroit, vol. XXIV, 1974, nr. 5., în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 917-918.
154. Diacon lector Ioan I. Ică, *Mărturisirea de credință a lui Mitrofan Kriptopulos*, Sibiu, 1973, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 5-

- 6 (mai-iun.), pp. 538-539.
155. Dr. Gheorghe Ionescu-Vâlcea, *Slujebnicul Mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei*, Editura „Meridiane”, Buc., 1974, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 11-12 nov.-dec., pp. 1084-1085.
  156. Traian Ionescu-Nișcov, Maria Soveja, *Acte de cancelarie domnească*, Editura „Meridiane”, Buc., 1974, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 5-6 mai-iun., pp. 476-478.
  157. Sebastian Barbu-Bucur, *Ioan sin Radului Duma Brașoveanu*, în rev. „Studii de muzicologie”, XX, 1974, în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 7-8 iul.-aug., pp. 631-632.
  158. „Candela”, Stockholm, 1974, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 7-8 iul.-aug., pp. 708-709.
  159. „Altarul Străbun”, Melbourne-Australia, 1974, nr. 3, în „M.O.”, XXVI (1974), nr.7-8 iul.-aug., p. 709.
  160. „Comuniunea Românească” Detroit, 1974, nr. 1, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 7-8 iul.-aug., p. 708.
  161. „Credința- The Fait”, Detroit, 1974, nr. 5-6., în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 7-8 iul.-aug., pp. 709-710.
  162. „Vestitorul”, Paris, 1974, nr. 5, în „M.O.”, XXVI (1974), nr.7-8 iul.-aug., p. 710.
  163. „Studii vâlcene”, Ediția a III-a, Râmnicu Vâlcea, 1974, 215 p., în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 915-916.
  164. În colaborare cu M. Valeriu, „Învierea. The Resurrection”, Ierusalem, an II (1974), nr. 7-9, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 9-10 sept.-oct., p. 917.
  165. În colaborare cu M. Valeriu „Candela”, Stockholm, an II, 1974, nr. 7, în „M.O.”, XXVI (1974), nr. 9-10 sept.-oct., p. 918.
  166. *Oltenia. Studii și comunicări istorice*, Craiova, 1974, , în „M.O.”, XXVII (1975), nr. 1-2, ian.-feb., pp. 165-167.
  167. Mustafa Ali Memhmed, *Istoria turcilor*, Editura Științifică și Enciclopedică, Buc., 1976, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 3-4 mart.-apr., pp. 315-316.
  168. Pandele Olteanu, *Sintaxa și stilul paleoslavei și slavonei*, Editura Științifică, Buc., 1974, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 3-4 mart.-apr.
  169. Mihail Davidescu, *Drobeta în secolele IV-VII*, în „Revista Muzeelor”, 1976, nr. 3 , în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 5-6 mai-iun., pp. 492-493.

170. Nicolae Andrei, *Ani de lumină*, Editura „Scrisul Românesc”, Craiova, 1976, 496 p., în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 7-8 iul.-aug., pp. 682-684.
171. „Învieerea. *The Resurrection*”, Ierusalem, 1976, nr. 7-9, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 7-8 iul.-aug., pp. 707-708.
172. Petre I. Roman, *Cultura Coțofeni*, Editura Academiei, Buc., 1976, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 9-10 sept.-oct., pp. 880-882.
173. Maria Ana Musicescu, Grigore Ionescu, *Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, Editura „Meridiane”, Buc., 1976, în „M.O.”, XXVIII (1976), nr. 11-12 nov.-dec., pp. 1088-1090.
174. Octavian Toropu, *Romanitatea târzie și străromânii în Dacia Traiană Sud-Carpatică*, Editura „Scrisul Românesc”, 218 p., în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 1-3 ian.-mart., pp. 237-238.
175. Constantin Olteanu, Ilie Ceaușescu, Vasile Mocanu, Florian Tucă, Gheorghe Stoean, *Cronica participării armatei române la războiul pentru independență*, Editura „Militară”, Buc., 1977, 437 p., în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 4-6, apr.-iun., pp. 413-414.
176. Teodor Vârgolici, *Ecourile literare al cuceririi independenței naționale*, Editura „Eminescu”, Buc., 1976, 304 p., în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 4-6, apr.-iun., pp. 414-415.
177. Adrian Fichi, *Datini și eresuri populare la sfârșitul secolului XIX*, Buc. 1976, în „M.O.”, nr. 7-8, iul.-aug., 1977, pp. 674-675.
178. Emanoil Copăcianu, *Când au venit Neagoe Vodă*, Editura Cartea Românească, 1976, 280 p., în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 7-9 iul.-sept., pp. 681-683.
179. I.Dumitrescu, C. Florea, *Jupânești, un vechi sat argeșean*, Editura „Litera”, Buc., 1976, în „M.O.”, XXIX (1977), nr. 10-12 oct.-dec., pp. 883-885.
180. *Eminescu în documente de familie*, Editura „Minerva”, 1977, Buc., în „M.O.”, XXX (1978), nr. 1-3 ian.-mart., pp. 210-212.
181. Ion Lungu, *Școala Ardeleană*, Editura „Minerva”, Buc., 1978, 505 p., în „M.O.”, XXX (1978), nr. 4-6 apr.-iun., pp. 471-473.

182. Carmen Laura Dumitrescu, *Pictura murală din Țara Românească în veacul al XVI-lea*, Editura „Meridiane”, Buc., 1978, în „M.O.”, XXX (1978), nr. 7-9 iul.-sept., pp. 723-725.
183. Ion Hurdubețiu, *Germanii despre originea românilor*, Editura „Kriterion”, Buc., 1978, în „M.O.”, XXXI (1978), nr. 10-12, oct.-dec., p. 854.
184. Dumitru Tudor, *Decebal și Traian*, Editura Științifică și Enciclopedică, Buc., 1978, , în „M.O.”, XXXI (1978), nr. 10-12, oct.-dec., pp. 854-855.
185. Gheorghe Șincai, *Cronica Românilor*, Editura „Minerva”, Buc., 1978, în „M.O.”, XXXI (1979), nr. 4-6 apr.-iun., pp. 480-482.

TEOLOGIE LITURGICĂ:

CANONUL SF. ANDREI CRITEANU SI PERIOADA POSTULUI ȘI SARBATORILE PASCALE

Pr. Drd. Florin Vânătoru

Introducere

Dintre toate perioadele de post rânduite de Biserică, Postul Sfințelor Paști reprezintă un timp menit să adâncească an de an abordările și trăirile pe care trebuie să le avem în legătură cu marea Taină a Învierii Domnului. Suntem provocați, prin rânduieli și atitudini speciale, să urcăm pe drumul la capătul căruia se întrezărește lumina cea lină a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos. Ce ar trebui să împlinim ca să conștientizăm valoarea acestui răstimp liturgic? Care să fie atitudinea firească cerută de timpul unic în an în care este concentrată întreaga teologie soteriologică a Bisericii? Sunt întrebări ce marchează căutările autentice ale creștinului ce dorește să nu rămână la înțelesuri mult prea ușoare față de seriozitatea celor cuprinse în perioada Păresimilor.

Primul lucru de bază ce se cere a fi împlinit de cel ce își dorește o profundă abordare a credinței în perioada Postului cel Mare îl reprezintă intensificarea participării la viața liturgică a Bisericii, creionată sublim în șapte săptămâni în care se desfășoară o chemare specială spre Lumina Învierii. Nu se poate plonja în atmosfera Sfințelor Paști, capătul acestor zile binecuvântate, fără o acomodare și integrare în drumul oferit de momentele liturgice ce sunt necesare să fie parcurse. Pe lângă zilele obișnuite de sărbătoare, se adaugă în perioada Postului Mare oficierea unor slujbe specifice. Din viața liturgică parohială nu poate lipsi, în primul rând, rânduiala Canonului cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul, eveniment împărțit pe parcursul primelor patru zile din debutul Postului Paștilor. Este primul efort duhovnicesc la care este chemat cel ce își dorește să cunoască și să recunoască Lumina ce se va împărți în Noaptea Învierii. Canonul cel Mare, prin alcătuirile specifice, are rolul de a deșteleni ogorul sufletesc și trupesc al creștinului de spinii

formalismului, ai neștiinței, comodității de tot felul și de celelalte stări ce se pot preface în păcate.

Diagnosticarea propriei vieți prin prisma prefigurărilor scripturistice evidențiate de Canonul cel Mare rămâne dezideratul concret al acestui fel de asceză. Cântările acestui canon reliefează istoria căderii lui Adam, imaginea omului îndepărtat de Dumnezeu prin păcat, exemplul dreptilor ce au păstrat lumina Legii, precum și osteneala profeților ce deschid perspectivele Întrupării Domnului Hristos ca *Lumină a lumii* (Ioan 8, 12). Așadar, Canonul cel Mare comprimă imnografic istoria omului aflat în căutarea lui Dumnezeu, a omului ce Îl refuză pe Acesta, precum și a celui ce nu se depărtează de făgăduință, indiferent de circumstanțe. O analiză interioară a calității vieții religioase se impune așadar prin atenția ce trebuie să caracterizeze participarea la săvârșirea acestei rânduiei. Canonul cel Mare, din această perspectivă, deține profunde caracteristici antropologice. Acestea vor fi prelungite și întreținute și prin celelalte momente liturgice ce urmează (duminicile speciale ale Postului Mare, Deniile etc.), toate menite să trezească conștiința amorfă de păcat a omului și să-l orienteze pe acesta spre Taina luminii veșnice aduse în lume prin Învierea Domnului Iisus Hristos.

Canonul Sfântului Andrei Criteanul

Sfântul Andrei a fost unul dintre cei mai mari imnografi creștini. A alcătuit canoane, imne lungi cu ode sau cântări, diferite ca număr, dar nu mai mult de nouă cântări. Fiecare dintre ele avea o strofă introductivă, numită irmos, apoi altele, numite tropare. Această împărțire se recunoaște lesne și la Canonul cel Mare (1). Canoanele Sfântului Andrei sunt în cinstea Mântuitorului, a Maicii Domnului, a Sfântului Ioan Botezătorul, a altor sfinți, sau la sărbători. Din ele se revarsă mulțimea sentimentelor sale.

Acest imn liturgic, impresionant nu doar prin întinderea sa (este cea mai mare cântare din toată tradiția Bisericii răsăritene), ci mai ales prin conținut – fiind o meditație biblică, dar și o stăruitoare rugăciune de pocăință – îl are drept autor pe Sfântul Andrei Ierusalimiteanul sau Criteanul, trăitor în veacurile VII-VIII. Prima numire a sfântului ne amintește de faptul că s-a călugărit la Ierusalim, făcându-și ucenicia în cadrul „Frăției Sfântului Mormânt”, pe când ultima ne indică rangul său de episcop al cetății Gortyna din

insula Creta; de pe această înaltă treaptă sacerdotală a slujit Biserica lui Hristos cu toată ființa sa, până ce Domnul l-a chemat către cereștile locașuri.

Nu se poate preciza când și unde autorul nostru și-a scris capodopera. Cercetătorii au emis două ipoteze diferite. Cea mai plauzibilă presupune că Sfântul Andrei a redactat acest Canon la o vârstă înaintată, sub povara anilor și conștient de iminența sfârșitului său, pentru care motiv Canonul a și fost intitulat un adevărat „cântec al lebedei”.

Canonul cel Mare nu constituie singura operă liturgică a inmografului Andrei Criteanul sau Cretanul. Bunăoară, tot el a compus „triodicele” de la Pavcernița din Duminica Floriilor, pe cele de la utrenia din zilele de luni, marți, miercuri și joi din Săptămâna Sfintelor Pătimiri; canoanele din sâmbăta lui Lazăr, cele de la utrenia Duminicii mironosițelor, imnele de la utrenia sărbătorii Nașterii Maicii Domnului, a Sfântului Ioan Botezătorul, precum și la zămislirea Sfintei Ana. Tot Sfântului Andrei i se atribuie unele cântări din slujbele de la Nașterea Domnului, Întâmpinarea Domnului, Înălțarea Sfintei Cruci, etc.

Este o „bijuterie” a inmografiei ortodoxe, prin care se face cunoscut în întreaga literatură patristică, grație magistralei sale expuneri, distinsă ca formă și bogată în conținut, definindu-l ca fiind un prestigios scriitor și părinte bisericesc, de care creștinătatea avea nevoie într-o preamărire a ei, în vremea aceea, acum și totdeauna. Este numit Canonul cel Mare pentru extensiunea lui, cuprinzând un număr de două sute cincizeci de tropare, în care autorul se avântă să facă, în felul său, ceea ce alții nu au făcut, să fie, în limitele umanului, exhaustiv, incluzând întreaga istorie a Vechiului și a Noului Testament, de la Adam și până la Înălțarea la Cer a Domnului. Canonul acesta este numit mare și pentru bogăția și profunzimea ideilor, pe care le exprimă și le îmbracă într-o minunată formă (2).

Canonul Sfântului Andrei nu e „mare” atât prin întindere, ci îndeosebi prin conținut, prin sublimitatea ideilor, prin profunzimea simțămintelor legate de trăirile sufletului omenesc, care, privind la starea de decadentă, de însingurare și de îndepărtare față de Dumnezeu, cere cu stăruință Cerescului Tată milă și iertare. Imnul liturgic „radiografiază” lucrarea păcatului în viața omului, arătând că prin păcat se pierde frumusețea curăției din Rai, se pustiește

sufletul, se transformă demnitatea omului în ocară. Omul rob de păcat cade, scade și decade, ajungând înstrăinat în relația cu Dumnezeu. Pildele scripturistice oferite cu generozitate de Canon ne pun în față trei categorii de oameni: dreptii, ce au urmat calea luminoasă către Cer; păcătoșii care, robiți de patimi, au gustat din amarul înstrăinării și al izolării de lumina Preasfintei Treimi, dar prin pocăință au cunoscut întoarcerea, ajungând la mântuire; păcătoșii care, după cădere, nu au luptat pentru îndreptare, pierzându-se. Canonul strigă cu multă stăruință să urmăm celor dintâi, iar de am căzut în păcat să urmăm pilda celor din a doua categorie, fugind de destinul dramatic al celor din ultima ceată.

Printr-o putere creatoare extraordinară, autorul face o trecere binefăcătoare de la starea proprie de analiză și pocăință, la una generalizată, așa încât păcatul nu este prezentat a fi al unui singur om, ci al întregii firii omenești căzute, începând cu Adam și Eva. Lecturând Canonul cel Mare, ne întâlnim, așadar, nu doar cu pocăința Sfântului Andrei, ci cu a noastră proprie; strigătul „Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!”, rostit după fiecare stihiră al imnului, nu îi aparține numai Sfântului Andrei, ci și fiecăruia dintre noi. Nu putem să nu evidențiem iscusința muzicală a autorului, care i-a rânduit Canonului linia melodică a glasului al VI-lea, un glas mai trist, o cântare mai „dulce”, arătând prin aceasta că durerea răni pricinuite de păcat este „oblojită” de dulcea tânguire, imprimându-i astfel canonului un accentuat caracter penitențial.

El conține un continuu și persuasiv îndemn, adresat sufletului, solicitat să facă tot ceea ce îi este cu putință, și cât mai degrabă, în eliminarea răului, a păcatului, a viciului și săvârșirea binelui, având în față multitudinea exemplelor pe care le oferă întreaga Sfântă Scriptură. Este mai mult decât un text teologic, fie el și unul catehetic, pentru analiză și exegeză, este un act, o slujire liturgică, al cărei rost este schimbarea și mântuirea omului, chemat să intre în corul marilor rugători ai Domnului, ca să-și unească glasul cu ei (3).

Canonul pătrunde în cele mai adânci carcere ale patimilor, pentru a slobozi de acolo sufletul rănit de păcat. Pe lângă faptul că se dau dimensiuni cosmice actului pocăinței - „Ia aminte, cerule și voi grai; pământule, primește în urechi glasul celui ce se pocăiește lui Dumnezeu” -, drama consumată în sufletul chinuit de păcat este conștiincios și cu mult rafinament psihologic prezentată. Principalele

etape ale acesteia ar fi următoarele: sufletul începe să simtă nimicnicia stării provocată de cădere ca pe o povară de nesuferit („Vremea este a pocăinței, vin către Tine, Făcătorul meu; ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului...”); iubirea dumnezeiască, prin glasul propriei conștiințe, cheamă sufletul abia trezit din păcat la ridicare și depășire a deplorabilei stări („vino, ticăloase suflete, împreună cu trupul tău, de te mărturisește la Ziditorul tuturor. Și îndepărtează de acum nebunia cea mai dinainte și adu lui Dumnezeu lacrimi de pocăință”); sufletul conștientizează pericolul în care s-a lăsat târât de păcat („Vai, ticăloase suflete! Pentru ce te-ai asemănat Evei celei dintâi? Că ai căzut rău și te-ai rănit amar; că te-ai atins de pom și ai gustat cu îndrăzneală mâncarea cea nehibzuită”); procesul propriu-zis al pocăinței („Păcătuit-am; greșit-am și am călcat porunca Ta; că întru păcate am fost zămislit și am adăugat rănilor mele rană. Ci Tu mă miluiește, ca un Îndurat, Dumnezeuul părinților”): încununarea „luptei celei bune” cu darurile bunătății și milostivirii celei nemărginite ale lui Dumnezeu („Judecătorul meu și cunoscătorule, Cel ce va să vii iarăși cu îngerii să judeci toată lumea; atunci văzându-mă cu ochiul Tău cel blând să Te milostivești și să mă miluiești, Iisuse pe mine care am greșit mai mult decât toată firea omenească”).

Cunoscând toate acestea, bine ar fi ca în acest post să ne obișnuim cu citirea cât mai deasă din canonul Sfântului Andrei Criteanul, pentru a trăi experiența unei pocăințe sincere, urmată de o grabnică întoarcere la o viață bineplăcută lui Dumnezeu.

Canonul cel Mare se cântă pe glasul al doilea, care este un glas dulce și plin de smerenie, exprimând căința sufletului. La începuturi, slujba Canonului era separată, dar din vremea lui Fotie al Constantinopolului, din secolul al IX-lea, ea a fost introdusă în cadrul Pavcerniței Mari (4). Consecvent și insistent, Sfântul Andrei stăruie ca, prin glasul slujitorului, care citește Canonul, să determine voința ascultătorilor creștini la fapte demne de numele lor. Se adresează permanent sufletului, ca unul ce cunoaște uimitor de bine abisurile sufletului omenesc, cu care se află întrun continuu dialog, în care se implică îmnograful ca slujitor și în final ascultătorul, de la care se așteaptă râvnă în imitarea pildelor personajelor biblice, dreptii și sfinții, în săvârșirea binelui și îndepărtarea de cei răi și păcătoși, pentru ca să nu cadă în prăpastia păcatelor lor. Prin participarea

ascultătorilor la Canonul cel Mare, ei devin contemporani autorului și tuturor personajelor amintite acolo, devin altfel spus martori oculari ai istoriei mântuirii (5).

Postul în viziunea Sfinților Părinți

Postul este un prilej de eliberare a noastră de robia cărnii și a materiei care tinde să se manifeste asupra sufletului, fiind astfel un act de creștere spirituală, spune părintele Dumitru Stăniloae.

Sigur, din punct de vedere științific omul are nevoie, atât pentru creștere cât și pentru buna funcționare a organismului, de proteine (cu rol în construcția structurii corpului și a organelor), de glucide și lipide (cu rol energetic) și de săruri minerale, apă și vitamin (6).

Ori de câte ori se produc dezechilibre în aparatul acestor substanțe sau în utilizarea lor deficitară de către organism apar tulburări (numite tulburări de nutriție) ce pot merge până la boli de nutriție, care de multe ori cauzează moartea. Posturile scurte (de zile) sau lungi (de săptămâni) pot deseori corecta aceste dezechilibre de nutriție deoarece substanțele proteice se obțin și din alimentele vegetale, iar în organism între proteine, lipide și glucide se fac schimburi permanente în scopul de a asigura echilibrul acestor factori de nutriție (7).

Posturile sunt recomandate și utile în foarte multe boli, iar experiența milenară a posturilor exemplifică tocmai rolul acestora de a reechilibra unele regimuri unilaterale.

Din punct de vedere spiritual, postul reprezintă unul dintre remediile care “curățește păcatele și fărădelegile trupului, face sufletul cuviincios, sfințește cugetarea și apropie pe om de Dumnezeu” (8).

Sfinții Părinți spun că “postul este apărătorul a toată virtutea, începutul nevoinței, curmarea aprinderii păcatelor, curăția rugăciunii, luminătorul sufletului, paza minții, înmuierea învârtoșării, ușa străpungerii inimii, suspinul smerit, începutul liniștirii, străjerul ascultării, ușurarea somnului, sănătatea trupului, pricinuitorul nepățimirii, ușa și desfătarea raiului, cununa sfințeniei, începutul căii viețuirii creștine, maica rugăciunii, izvorul neprihănirii, învățătorul liniștirii și înaintemergătorul tuturor faptelor bune” (9).

Postul este o pedagogie a trupului spre supunerea celui sănătos și spre slăbirea pornirii lui spre patimi. Numai boala este mai presus de această cercetare pedagogică și celui ce o suportă cu răbdare, mulțumind lui Dumnezeu pentru ea, i se socotește în loc de asceză, culegând din răbdarea aceasta rodul mântuirii.

Înfrânarea de la bucate este ca o osteneală a sufletului, deoarece mâncărurile trupești nu împiedică pe cineva să ajungă la făgăduință; „doar cele izvorâte din inimă opresc și împiedică pe om să ajungă la cele făgăduite. Primirea hranei cu măsură dă trupului sănătate, nu îi ia sfințenia. Însă cei ce se nevoiesc trebuie să urască patimile iraționale în așa fel încât ura față de ele să devină o adevărată obișnuință. Când, sârguindu-te pentru virtutea postirii, nu o poți dobândi din pricina neputinței și cu inima zdrobită te întorci cu mulțumire către Dumnezeu, însuși faptul de a mulțumi milostivirii Lui se va pune la socoteală, sigur, numai dacă nu te înalți față de nici un om.

Postul cu dreaptă socotință, având ca însoțitoare privegherea împreună cu cugetarea și cu rugăciunea, face pe cel ce se nevoiește cu el să ajungă repede la hotarul nepătimirii, când acesta își are sufletul inundat de lacrimi pentru prisosința smereniei și când arde de dragostea lui Dumnezeu. Pe cel ajuns aici postul îl duce la pacea duhului, care este mai presus de orice minte slobodă și-l unește prin dragoste cu Dumnezeu” (10).

Dacă postește cineva amestecând în postirea lui vreun câștig din ea, postirea aceasta face scârbă lui Dumnezeu; și israeliții posteau, dar pentru că săvârșeau nedreptatea și împlineau voile lor, Dumnezeu i-a osândit prin proorocul Isaia zicând: „Nu acest post l-am ales Eu” (Isaia 58, 5).

Mântuitorul nostru Iisus Hristos a fost întâiul câștigător al războiului postirii, ca să pună cea dintâi cunună a biruinței pe capul firii omenești. Când cel rău vede pe vreunul dintre oameni întrarmat cu această armă, îndată se înfricoșează și-și aduce aminte de înfrângerea lui de către Iisus Hristos, iar puterea lui se frânge și este ars de vederea armei dată nouă de Mântuitorul, conducătorul luptei omenești. Nici o armă nu este mai puternică și nici una nu dă mai multă îndrăzneală inimii în lupta împotriva duhurilor răutății ca foamea răbdată pentru Hristos.

Se cuvine dar, spune Sfântul Grigorie Sinaitul, să ascultăm de cei ce cunosc ostenele virtuții lucrătoare și așa să purcedem la faptă, adică la postul împreună cu foamea, la înfrânarea lipsită de plăceri, la privegherea stăruitoare, la îngenuncherea dureroasă, la starea neclintită și obositoare în picioare, la rugăciunea continuă, la smerenia nemincinoasă, la zdrobire și suspinare neîncetată, la tăcerea chibzuită dreașă cu sare și la răbdare în toate. Pentru că cel ce se sârguiește în fiecare zi să împlinească cu osteneală lucrările mai sus amintite, cu Dumnezeu va secera la vreme și roada lor (11).

În acest sens, Hristos a spus: „Nimic din cele ce intră în gură nu poate să spurce pe om” (Matei 15, 11), adică nu rodul unui pom văzut a adus căderea strămoșilor, ci ceea ce a însoțit rodul; pofta nestăpânită, aceasta l-a spurcat pe om.

Așadar, numai stăruind în rugăciune și în post poți aștepta, cu certitudine, împlinirea promisiunilor lui Dumnezeu!

Concluzii

Proorocul Daniel a fost aruncat în groapa leilor, dar pentru că postise, a ieșit nevătămat, ca și cum ar fi fost aruncat între oi (Dan. 6, 16-23). Dar și cei trei tineri, care au postit la rândul lor, au fost aruncați în foc și au ieșit de acolo cu trupurile luminoase și neatinsse de flăcări (Dan. 3, 19-27). Dacă focul a fost adevărat, atunci cum de nu i-a ars pe acești oameni? Dacă trupurile lor erau adevărate, cum de nu au fost vătămate? Cum? Întreabă postul să-ți spună. El o să te lămurească în legătură cu această taină, pentru că taină este, cu adevărat, ca trupurile să fie date fiarelor sălbatice sau focului și să nu pățească nimic. Vezi ce luptă peste fire și apoi ce biruință peste fire? Adu-ți aminte mereu de puterea postului și primește-l cu sufletul deschis, pentru că este nebulie curată să ne îndepărtăm de el, atunci când și de colții leilor ferește, și de foc scapă, și pe diavoli îi îndepărtează, potolind văpaia patimilor, liniștindu-ne gândul și aducându-ne alte și alte binefaceri.

„Mi-e frică de post pentru că strică și slăbește trupul”, poate că spui tu. Dar să știi că pe cât se strică materia omului, pe atât se înnoiește sufletul său (vezi 2 Cor. 4, 16). Pe de altă parte, dacă vrei să cercetezi bine lucrurile, vei vedea că postul are grijă de sănătatea trupului. Iar dacă nu crezi cuvintele mele, întreabă-i pe doctori, să-ți zică ei mai bine. Aceștia spun că sănătatea este menținută prin

cumpătare la mâncare, pe când lăcomia duce la tot felul de boli, care distrug trupul.

Așadar, să nu ne temem să postim, căci postul ne scoate din multe rele. Mai văd oameni care înainte și după post se îmbuibă cu hrană și cu băutură, pierzând astfel folosul postului. Este ca și cum trupul nostru abia și-ar reveni dintr-o boală și când ar da să se ridice din pat, cineva l-ar lovi tare cu piciorul și l-ar îmbolnăvi și mai tare. Ceva asemănător se întâmplă și cu sufletul nostru atunci când înainte și după post nu suntem cumpătați.

Dar și când postim, nu ajunge să ne abținem de la diferite mâncăruri, ci trebuie să postim și sufletește. Există primejdia ca ținând posturile rânduite de Biserică, să nu avem nici un folos. Din ce cauză? Pentru că ne ținem departe de mâncăruri, dar nu ne ținem departe de păcat; nu mâncăm carne, dar mâncăm sufletele celor săraci; nu ne îmbătăm cu vin, dar ne îmbătăm cu poftă trupești; petrecem ziua în post, dar ne uităm la lucruri rușinoase. În felul acesta, pierdem folosul postului. De aceea, postul de mâncare trebuie însoțit de îndepărtarea de orice păcat, de rugăciune și de luptă duhovnicească. Numai astfel vei aduce jertfă bine-plăcută Domnului și vei avea mult folos.

Note:

1. Triodul, Editura I.B.M.B.O.R., București, 2000, p. 144.
2. P.S. Sebastian, *Comentariu la Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul după izvoare grecești*, Schitul Crasna – Prahova, 1996; Drd. Al. Prelipcean, *Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul*, în revista *Ortodoxia*, seria nouă, 2009, p. 100.
3. Nellas Panayotis, *Omul – animal îndumnezeit. Perspective pentru o antropologie ortodoxă*, traducere de Diac. Ioan I. Ică Jr., Editura Deisis, Sibiu, 1999, p. 187-188, 190.
4. Diac. P. Hurezi, *Importanța duhovnicească a Canonului cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul*, în revista B.O.R., nr. 5-6/1977, p. 358.
5. Drd. Al. Prelipcean, *Creația ca euharistie în Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul*, în revista *Teologie și Viață*, nr. 1-4/2011, p. 108.
6. I. Mincu, *Boli de nutriție și metabolism*, Editura Medicală, 1986, p. 46.

7. R. Păun, *Medicina internă*, Editura Medicală, 1994, p. 80.
8. Sfântul Casian Romanul, *Filocalia I*, Harisma, București, 1993, p. 133.
9. Sfântul Diadoh al Foticeei, *Filocalia I*, Harisma, București, 1993, p. 433.
10. Sfântul Evagrie Monahul, *Filocalia I*, Harisma, București, 1993, p. 71.
11. Sfântul Grigorie Sinaitul, *Filocalia VII*, Editura I.B.M.B.O.R., 1977, p. 185.

CUVÂNT DIN AMVON:

PREDICĂ LA DUMINICA A XI-A DUPĂ RUSALII (PILDA DATORNICULUI NEMILOSTIV)

*Pr. Gheorghe Paraschivescu,
Paraclisul Mitropolitan "Madona Dudu", Craiova*

*„Tot așa și Tatăl Meu cel ceresc vă va face vouă, dacă nu veți ierta -
fiecare fratelui sau - din inima greșelile”
(Matei 18, 23-35)*

Dreptmăritori creștini,

A binevoit Atotputernicul și Milostivul Dumnezeu, să ne învețe pe noi calea de urmat pentru a intra în Împărăția Sa cea Cerească. Și aceasta a făcut-o din nemărginita Sa dragoste față de om, căruia i-a pregătit intrarea în rai. Dar, pentru aceasta, trebuia ca omul să păzească două porunci fundamentale: dragostea față de Dumnezeu și dragostea față de aproapele. În pilda care s-a citit astăzi la sfânta și dumnezeiasca liturghie, Mântuitorul ne descoperă tocmai acest aspect și anume atitudinea pe care fiecare creștin trebuie să o aibă față de aproapele său prin iertare și prin dragoste. Stăpânul care voiește să facă socoteala cu slugile Sale este Dumnezeu, iar cel dintâi datornic este omul în general, care prin nenumăratele sale păcate se îndatorează față de Domnul său și fiind tot mai apăsător de povara acestora se prăbușește încetul cu încetul și devine propria sa victimă culminând în cele din urmă cu boli, suferințe și necazuri cărora nu le mai poate face față. În acest moment, omul simte nevoia să se apropie de Dumnezeu, caută cu disperare iertarea ca soluție a problemelor sale. Strigătele sale disperate nu rămân neauzite de Dumnezeu care, pe lângă ajutorul dat, îi oferă omului și posibilitatea conștientizării greșelilor sale și, implicit, soluția prin care să-și corecteze viața. Această reabilitare temporară îi inoculează omului sentimentul de liniște și în această stare omul se simte eliberat de povară. Aici intervine relația interumană ca o consecință a fragilei stabilități proaspăt dobândite. Datorită condiției sociale și a

bunăstării materiale, cel dintâi datornic al lui Dumnezeu se consideră superior celorlalți oameni care nu întrunesc aceleași condiții sociale ca el.

În această pildă cel care îi datora slugii stăpânului o mică sumă de bani este refuzat de acesta, cu toate că, la fel ca și cel care îl împrumutase, imploră mila. De această dată, omul reabilitat de Dumnezeu privește indiferent la rugămintea aproapelui său și, nu numai că nu-i dăruiește iertarea, ci chiar declanșează o ofensivă acerbă la adresa sa. În acest context strigătul neajutorat al omului nedreptățit ajunge la urechea Dreptului Judecător care de această dată se mânie pentru lipsa de înțelepciune a celui cufundat în păcate grele și hotărăște pedepsirea lui.

Dacă Dumnezeu, asemenea unui tată iubitor, iartă de fiecare dată pe cei care îi greșesc doar pentru simplul fapt că este rugat, așa și noi oamenii suntem datori să iertăm celor ce ne greșesc pentru a urma porunca Tatălui Cereș și pentru a ne face vrednici de Cereșca Sa Împărăție. Mântuitorul insistă asupra iertării și iubirii aproapelui considerând că aceasta este unica modalitate prin care omul se poate împăca cu Dumnezeu. El zice la Sfântul evanghelist Matei: " De nu veți ierta greșiților voștri, nici Tatăl vostru cel din ceruri nu vă va ierta vouă". Hristos fixează drept criteriu de bază pentru obținerea împăcării cu Dumnezeu fiicele iubirii: iertarea, mila, ajutorarea și bunătatea. Așadar, noi creștinii trebuie să urmăm porunca lui Hristos de a ne iubi unii pe alții și de a nu lăsa ura, zavistia și mândria să ne despartă de scopul hotărât de Ziditorul nostru, și anume dobândirea mântuirii. Amin!

TRADUCERI/DIORTOSIRI:

DESPRE „DESCOPERIREA DUMNEZEIASCĂ CARE DIN VOIA LUI DUMNEZEU S-A ARĂTAT PĂGÂNILOR LA ANII DE LA HRISTOS 1009, PRECUM SCRIE BARONIE”

Întâmplările și minunile care se săvârșesc în timpul Sfintei și Dumnezeiștii Liturghii au fost o certitudine. De cele mai multe ori ascunse de Dumnezeu de ochii necredincioșilor, tainele Sfintei Liturghii sunt ziditoare de suflet. Ele se descoperă și se povestesc pentru ca preoții să fie conștienți de lucrarea la care sunt părtași și credincioșii să fie întăriți în credință. Despre o astfel de minune se amintește Sfântul Ierarh Calinic în lucrarea cu titlul „*Îndrumător către preoți și diaconi adecă Sfătuire cum trebuie să se poarte în slujba Sfintei Liturghii*”.

¹ Micul îndreptar liturgic a fost publicat cu caractere chirilice, după moda vremii, fiind completat cu această frumoasă istorioară, pe care o prezentăm în cele de mai jos în variantă diortosită

DESCOPERIRE

Pentru Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, care din voia lui Dumnezeu s-a arătat păgânilor la anii de la Hristos 1009, precum scrie Baronie

Împărățind Amurat Împăratul la Vavilon, iar Amfilog la Arabia, creștinii ce locuiau în Ierusalim avea totdeauna pricire² cu necredincioșii jidovi pentru Învierea și Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos la ceruri. De aceea și pizmă aveau necredincioșii jidovi asupra creștinilor, încât luând multe daruri au mers la Vavilon și le-au dat lui Amurat Împăratul spunându-i multe pări asupra creștinilor, zicând: că sunt răzvrățitori și vor să se scoale asupra lui cu război, ca să-și facă ei împărăție în Ierusalim. Deci Împăratul

---

¹ *Îndrumător către preoți și diaconi adecă Sfătuire cum trebuie să se poarte în slujba Sfintei Liturghii*, Cu binecuvântarea iubitorului de Dumnezeu Episcop al Sfintei Episcopii Râmnicului Noului-Severin D.D. Kalinic, Râmnicu Vâlci, Tipografia Kalinic Râmnicu, 1865.

² Aici cu sensul de: neînțelegere, animozitate, ceartă, discordie.

umplându-se de mânie, a poruncit să se gătească oștile sale, trimițând știri și lui Amfilog, cel ce împărățea în Arabia, ca fără zăbavă, ridicându-și oștile sale, să pornească la Ierusalim, ca uniți amândoi să strice Ierusalimul și Biserica, pierzând pe toți creștinii, încât să nu se mai pomenească numele lui Hristos. Deci, Amfilog, fără zăbavă luându-și oștile sale, a pornit asupra Ierusalimului, ca să sfărâme din temelie cetatea și Biserica. Însă Atotputernicul Dumnezeu cu minuni preaslăvite a apărut locul cel sfânt al Său din mâinile vrăjmașilor.

În acea vreme era în Ierusalim Patriarh Sfântul Metodie, carele auzind că vine asupra Ierusalimului Împăratul Amfilog cu atâtea limbi păgâne, de frică a fugit la (în) Antiohia, lăsând pe un preot, anume Ioanichie, să păzească și să slujească în toate zilele la Biserica Sfântului Mormânt, care o și făcea cuviosul preot, slujind și rugăciuni înălțând către Dumnezeu cu lacrimi fierbinți, ca să apere Biserica Sa de năvălirile păgânilor. Și nu după multe zile a venit păgânul împărat cu oștile sale și a sfărâmat toată Cetatea, iar trimițând să dărâme și Biserica ce este deasupra gropii lui Hristos, Atotputernicul Dumnezeu a acoperit pre aceasta cu un nor, încât niciunul din păgânii ostași nu putea să o vadă. Deci, merse mai marele oștirilor la Împăratul și-i spuse cum că sfărâmând toată cetatea, Biserica creștinilor nu o pot găsi; iar Împăratul de mânie, chemândă fără zăbavă pe cel mai credincios din miniștri săi și-l trimise ca să vaza pentru aceasta. Carele viind din voia lui Dumnezeu n-a fost oprit a intra în Biserică, unde mergând nu aflară pe nimeni decât pe Preotul cu un ajutor al său, gătindu-se a sluji Sfânta Liturghie. Și numai decât sări ca un leu sălbatic asupra Preotului ca să-l ducă la Împăratul, iar Dumnezeu vrând să arate acelor necredincioși puterea Sa: pentru mântuirea lor, a făcut cu putere nevăzută de a înțepenit mâinile aceluia care voia să ia pe Preot, încât rămăsese ca de fier, neputând a le întoarce. Atuncea acela plin de spaimă, cunoscând puterea credinței creștinești, a căzut la picioarele Preotului cerându-i iertăciune, iar Preotul iertându-l, și blagoslovindu-l, s-au făcut mâinile lui sănătoase ca și mai întâi. Pre urmă a zis Preotul aceluia Ministru: „*Mergi de spune Împăratului toate cele ce ai văzut*”, carele mergând și spunându-i lucrarea minunii și cele ce văzuse, acela nu numai că nu a crezut cele ce îi spunea Boierul, ci plin de mânie s-a jurat că va face acea Biserică grajd și pe urmă o va strica din temelie. Și fără zăbavă a poruncit de s-a adus mulțime de cai și de cămile, și

încălecând Împăratul cu toți miniștrii și boierii săi au mers la Biserică și au băgat toate vitele acelea înlăuntru, intrând și Împăratul cu ai săi. Iar Preotul voind a sluji Liturghie, după obicei, a ieșit în mijlocul Bisericii, și închinându-se cu frica lui Dumnezeu a zis rugăciune: *„Doamene trimite mâna Ta și mă întărește spre slujba aceasta”* și îndată de acel glas al Preotului au căzut toate vitele ce băgase în Biserică, ca și când ar fi fost lovite de trăznet, și au murit. Această minune văzându-o Împăratul și toți cei ce erau cu dânsul, foarte s-au spăimântat și poruncind să scoată vitele acelea moarte din Biserică, cerând scaun a șezut, zicând celor ce erau cu dânsul: *„Să ședem să vedem cum săvârșesc creștinii Jertfa lor, ca să putem povesti de această minune marelui împărat Amurat”*. Iar Preabunul Dumnezeu, carele nu voiește moartea păcătoșilor și a necredincioșilor, ci ca să se întoarcă i să fie vii, trimise lumina strălucirii Sale și luminează ochii cei sufletești ai Împăratului, care a început a asculta Liturghia cu luare aminte. Deci, apropiindu-se Preotul de Sfântul Jertfelnic, au văzut fața lui luminată mai mult decât soarele și o mulțime de tineri îmbrăcați în haine albe și fețele lor luminate, iar în mijlocul lor aveau un Potir minunat și împodobit mai mult decât toată podoaba cerului, luminat foarte și înfrumusețat, pre carele îl puseră pre Sfânta Masă. Și luând Preotul după obicei prescura în mâna stângă, iar copia în cea dreaptă, și zicând: *„Întru pomenirea Domnului nostru Iisus Hristos”*, îndată Împăratul n-a văzut prescura, ci pre Acel Prunc Minunat. Și când a împuns Preotul prescura, zicând: *„Junghie-se Mielul lui Dumnezeu”* și *„Îndată a ieșit sânge și apă”* Împăratul a văzut că a junghiat pre Acel Prunci Minunat, și a ieșit sânge și apă.

Acestea văzându-le Împăratul s-a umplut de mânie, zicând: *„Acesta este un ucigaș, căci a junghiat un Prunc așa de frumos, a căruia frumusețe covârșește toată lumea”* și îndată a poruncit ostașilor să înconjoare Biserică ca să nu scape Preotul pe undeva, ca după ce își va isprăvi slujba să-l omare. După aceea a văzut Împăratul oameni mulți, pentru care Preotul aducea jertfă și ale unora fețe erau luminate, iar ale altora întunecate, și Îngerul lui Dumnezeu lua jertfele celor drepti și le ducea pre Jertfelnic, iar ale celor păcătoși și răi, le ardea în foc. Dând zise Preotul: *„Bine cuvântată este Împărăția a Tatălui, și a Fiului, și a Sfântului Duh”*, într-acel ceas s-a umplut toată Biserică de lumânări minunate și Altarul de foc Dumnezeiesc, și văzând acestea acestea și văzând acestea Împăratul, a zis către boierii

săi: „Minunată vedere văzurăm noi astăzi”, iar când a zis Preotul: „Cu pace Domnului să ne rugăm”, a văzut Împăratul mulțime de îngeri stând înaintea lui Dumnezeu și rugându-se pentru pacea lumii. Zicând Preotul: „Pentru cei ce umblă pe mare și călătoresc”, întru acel ceas arătă Dumnezeu Împăratului marea învăluită cu valuri grele și corăbiile gata a se primejdui, și îndată cu cuvântul Preotului s-a alinat marea, iar corăbierii mulțumeau lui Dumnezeu. Iar când zise preotul: „Pe prea Sfânta Curata, prea Binecuvântata, Stăpâna noastră”, atunci văzu Împăratul pe Preasfânta Maica lui Dumnezeu pogorându-se din cer cu mulțime de îngeri și cântând înaintea Sfintei Mese, și-a ridicat mâinile la ceruri și cu lacrimi se ruga lui Dumnezeu pentru toți creștinii care o cinstesc pre ea. Iar când ieși preotul cu Ieșirea (Vohodul) a văzut Împăratul pe Arhanghelul Mihail și Gavriil, ținând pe Preotul, unul de-a dreapta și altul de-a stânga; iar după ce a venit în Altar, când zicea rugăciunea: „Dumnezeul cel Sfânt carele întru sfinți odihnești”, a văzut Împăratul mulțime de îngeri ridicând Sfânta Jertfă, și Arhanghelul Mihail a zis: „Să luăm aminte”, iar Gavriil: „Pace tuturor” și după aceea trecu Preotul după Sfânta Masă să aștepte până vor citi Apostolul. Iar pre urmă l-au luat de acolo doi îngeri și l-au dus cu cucernicie înaintea Sfintei Mese și cum a început a citi Sfânta Evanghelie a văzut Împăratul trei sute de îngeri pogorându-se din cer și stând înaintea Preotului, care îndată ce zicea el câte un stih îl lua îngerii din gura lui unul după altul, și așa săvârșind el Evanghelia, îndată s-au dus îngerii cu laude și cu cântări dumnezeiești ca să-și dea fiecare cuvintele înaintea lui Dumnezeu. Acestea văzând Împăratul fu cuprins de frică și de spaimă mare, și când zise preotul: „Că milostiv și iubitor de oameni”, a văzut Împăratul ieșind din Altar îngerii cu un vas plin de mir scump de al căruia miros s-a umplu toată Biserica, și cu acel mir a început a mirui pe cei credincioși, și neaflând creștini mulți, căci nu venise(ră) de frica Împăratului, a venit îngerul la dânsul și i-a zis: „Iată mirul rămâne că nu sunt creștini adunați în acest sfânt loc pentru frica ta, tu vei da seama la Înfricoșata Judecată a lui Hristos”. Atunci Împăratul și cu credinciosul lui Mosaip zise cu un glas: „Miruiește-ne și pe noi că de acum vom crede și noi în Hristos”, asemenea au zis și ceilalți domni ai lui, și dacă i-a miruit îngerul, îndată au căzut de pe ochii lor ca niște solzi.

Iar când a zis preotul: „Câți sunteți chemați ieșiți”, a văzut Împăratul și toți domnii ce erau cu dânsul că a venit un înger din cer

înarmat cu arme de foc, și lega pe cei păcătoși și îi scotea din mijlocul celor credincioși; iar când a zis: „*Ca subt stăpânirea Ta fiind păziți pururi*”, atuncea a văzut Împăratul și cei ce erau cu el că s-au pogorât din cer îngerii cu arme de foc și alți îngerii ai satanii întunecați au venit, iar îngerii cei luminați le-au ieșit înainte și i-au scos afară din Biserică și au luat Sfintele Daruri împreună cu Preotul, și au făcut Vohodul cel Mare după obicei, înconjurând pe el și cântând: „*Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot*”. Și când a zis Preotul către Diacon: „*Duhul Sfânt să vie peste tine*”, atuncea a văzut Împăratul și cu ai lui pe Duhul Sfânt în chip de Porumb pogorându-se din cer și odihnind peste Sfintele Daruri și toată Biserica s-a umplut de buna mireasmă a Darului Preasfântului Duh, iar Sfântul Altar s-a luminat mai mult decât razele soarelui. Și când a zis Preotul: „*Să (ne) iubim unul pe altul*”, atunci au văzut Împăratul și cei cu el, pogorându-se din cer Dumnezeiescul Părintele cu doisprezece heruvimi, șase de-a dreapta și șase de-a stânga, a sărutat Sfântul Agneț zicând: „*Acesta este Fiul Meu cel iubit, carele curățește păcatele lumii*”, și iarăși s-a suit la cer, iar Amfilog a plâns mult aceste minuni prea slăvite.

Iar când a zis preotul „*Să stăm bine, să stăm cu frică*”, atunci a văzut Împăratul pogorându-se Duhul Sfânt deasupra Preotului, și odihnind peste el, l-a umplut de lumina Sa cea Dumnezeiască; și când a zis: „*Să luăm aminte, Sfânta Jertfă în pace a o aduce*”, a văzut Împăratul Pruncul cel junghiat că s-a înălțat la cer și a venit cu patruzeci de Serafimi, înconjurând Sfânta Masă; iar când a zis Preotul: „*Cântare de biruință, cântând, strigând*”, a văzut Împăratul pe Dumnezeu Părintele nostru pogorându-Se din cer cu doisprezece Serafimi, având fieșce carele câte șase aripi, și cu două își acopereau fețele sale, cu două picioarele, iar cu două zburau și cântau cu glas mare: „*Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot*”, iar Părintele Cel Ceresc a sărutat pe Fiul Său și s-au înălțat la ceruri. Și iar când a zis Preotul: „*Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu*”, atuncea a văzut Împăratul Biserica plină de îngerii, și au zis toți cu un glas „*Amin*”, și când a zis: „*Beți dintru acesta toți*”, a văzut doi îngerii pogorându-se din cer și luând păcatele oamenilor le ardea în foc; iar când a zis: „*Mai ales pentru Prea Sfânta, Prea Curata*”, atunci a văzut Împăratul că s-a deschis întunericul cel mai dinafară, și a mers un înger al lui Dumnezeu, să spuie credincioșilor de acolo bucurie, că de Dumnezeu Născătoarea va să-i scoată de acolo cu rugăciunile sale.

Iar când a zis Preotul: „*Și ne dă nouă cu o gură și cu o inimă*”, a văzut Împăratul și cei cu el ieșind un Serafim din Altar și zicând credincioșilor, „*stați toți cu frica lui Dumnezeu la un gând laudând numele Domnului*; iar când a zis Preotul: „*Și ne învrednicește pre noi Stăpâne*”, au văzut Împăratul și cei cu el pogorându-se din cer Arhanghelul Mihail și Gavriil, și îngenunchind în mijlocul Bisericii, au citit „*Tatăl nostru*”, împreună cu toți creștinii. Iar când a zis Preotul: „*Capetele voastre Domnului să le plecați*”, atunci a văzut Împăratul un înger ieșind din Altar, având cununi de aur în mâinile sale, pre care era să le puie pe capetele celor credincioși, și viind la Împăratul, au pus o cunună pre capul lui, zicând: „*iată această cunună este încredințarea cum că te vei face creștin și vei pătimi munci pentru numele lui Hristos, și o vei purta în veci înaintea scaunului lui Dumnezeu*”. Acestea auzindu-le Împăratul, foarte s-a veselit în sufletul său și cu lacrimi se ruga lui Dumnezeu ca să-l învrednicească Sfântului Botez. Și vedea Împăratul pe oamenii care vorbea în Biserică în vremea Liturghiei, că ședea diavolii călare pe ei, și-i îndemna spre toate vorbele deșarte și lumești, ca să nu poată asculta Dumnezeieștile cuvinte.

Când a zis Preotul: „*Cu darul și cu iubirea de oameni*”, a văzut Împăratul pogorându-se din cer Dumnezeu Părintele, și a luat Sfântul Agneț din mâinile Preotului, și-l împărți singur cu mâinile Sale, și a dat Preotului zicând: „*Primește slujitorul Fiului Meu celui iubit, carele a pățimit pentru toată lumea*”, asemenea și paharul luând i l-au dat zicând aceleași cuvinte. Iar când a zis Preotului: „*Înalță-te peste ceruri Dumnezeului și peste tot pământul slava Ta*”, atunci a văzut Împăratul că s-a pogorât din ceruri toate cetele îngerești pe Sfântul Altar și cu mare cinste a luat Preotul cel junghiat, pre carele l-a văzut Împăratul, și era viu, nevătămat, mai luminat decât soarele, și l-au dus la ceruri cu multe cântări îngerești spre scaunul Dumnezeirii. Acestea văzându-le Amfilog a căzut cu fața la pământ strigând: „*miluiește – mă pre mine păcătosul, Mielule al lui Dumnezeu, nu te îndura de mine, ci mă scoate din întunericul păgânătății ca să nu piară în veci*”, și numaidecât veni glas zicând: „*Botează-te și te voi da în ceata sfinților pe care i-ai văzut*”. Iar când a zis Preotul: „*Drepti primind Dumnezeieștile*”, atunci a văzut Împăratul că a venit un înger înfricoșat și luând toate păcatele Preotului ce erau scrise pe un catastif, le-a ars în foc, rămânând preotul curat. Și săvârșind Sfânta Liturghie a luat anafora

și s-a dus la Împăratul, iar el a zis Preotului, ispitindu-l: „*Ce-mi aduce mie aceste sfărâmaturi de pâine? Eu te-am văzut că ai tăiat un Prunc mai luminat decât soarele și carnea lui o ai mâncat, de ce dar nu-mi aduci și mie? că cunosc și eu și crez în Domnul Iisus Hristos*”. Iar Preotul, fiind luminat de Duhul Sfânt, a înțeles îndată arătarea ce s-a făcut Împăratului, și i-a zis: „*Mai bun ești tu înaintea lui Dumnezeu decât mine, căci eu am slujit cu această pâine și mai mult nu știu, dar pre cât cunosc, zic domniei tale, să primești această Anaforă ce este dar bisericesc, iar după ce te va lumina Dumnezeu cu darul Sfântului Botez, vei lua această Taină Dumnezeiască, a Preasfântului Trup și Sânge a lui Hristos*”. atunci a zis Împăratul cu toți ai lui către Preot: „*Botează-ne pe noi, slugă a lui Hristos*”, iar Preotul a zis: „*Nu este iertat la noi ca să boteze Preotul pe împăratul, sau pe domnii lui, fără blagoslovenia patriarhului, ci te sfătuiesc pre înălțimea ta să trimiți la Antiohia să vie Patriarhul, și el te va boteza*” .

Acestea auzindu-le împăratul, fără zăbavă a trimis la Antiohia, scriind patriarhului cu multe rugăciuni, ca să vie să-l boteze, arătându-i că Dumnezeu i-a descoperit înfricoșata Taină a credinței și acum se căiește sălbăticia cea mai dinainte. Iar patriarhul primind scrisoarea, s-a veselit foarte, mulțumind lui Dumnezeu pentru întoarcerea Împăratului, și fără zăbavă sculându-se a plecat la Ierusalim. Iar împăratul Amfilog auzind că se pornește patriarhul, a poruncit domnilor săi să strângă toată oastea și cu multă podoabă au ieșit înaintea patriarhului, carele văzând că vine atâta mulțime de oaste asupra lui, foarte s-a spăimântat socotind nu cumva să fie vreo înșelăciune. Iar dacă s-a apropiat Împăratul de Patriarh, a descălecat de pre cal și s-a închinat patriarhului până la pământ, zicând: „*Bine ai venit părintele și luminătorul sufletului meu*”, iar patriarhul l-a sărutat pe el și intrând în cetate, împăratul a cerut Sfântul Botez, lepădându-se de păgânătate și de toate faptele ei, și l-a botezat pe el patriarhul în Biserica Sfântului Mormânt. A botezat încă și pe toți domnii și boierii ce erau cu dânsul, pre mai marii oștirilor și toată oastea ce venise cu el, și învățându-i destul pentru credința creștinească, le-a proorocit că vor pătimi munci și vor muri pentru Hristos, învrednicindu-se a primi cununa mucenicească de la Dumnezeu și desfătarea cea cerească. Și a blagoslovit patriarhul pre împăratul și toată oastea, rugându-se pentru ei, și așa s-a despărțit împăratul de patriarhul cu mare jale.

Deci, plecând împăratul Amfilog s-a dus la Amurat și i-a spus

toate cele ce s-a întâmplat, și minunile ce a văzut la Iarusalim în vremea Sfintei Liturghii ce o fac creștinii, arătându-i că a primit Sfântul Botez; iar nelegiuitul și spurcatul împărat, auzind aceste cuvinte a zis lui Amfilog: „Să mergi îndată să te închini idolilor și să le aduci jertfă, iar de nu vei muri”, iar el îi răspunse: „O, împărate, cum nu înțelegi cuvintele mele cele adevărate și folositoare? Căci de vei rămâe în necredința aceasta te vei munci în veci, împreună cu dracii căror te închini, și căror eu de acum înainte niciodată nu le voi mai aduce cinste și jertfe”. Acestea auzind împăratul Amurat, răgni ca un leu și porunci să taie capul lui Amfilog. Și tuturor celor ce crezuse în Hristos, care plini de bucurie și de nădejde Dumnezeiască, și-au plecat sub sabia capetele lor și au primit după proorocia patriarhului, cununa mucenicească, de la Hristos Dumnezeul nostru. a căruia cinstea și slava în veci, Amin.

Traducător: Pr. Lect. Dr. Ioniță Apostolache

POEZIE RELIGIOASĂ:

GOL DUMNEZEIESC

Pr. Mircea Nincu

Ca niște ruine fără constructori m-am născut fără mine.
Un fluture într-un insectar împietrit în culorile zborului.
Nesfârșirea cu care m-ai cuprins în momentul decorului
este o umbră lipsită de lumină ce se adâncește în sine.

Fără distanțe și fără treceri mereu aștepți întru acum.
Alcătuiește fără proiect, fără imaginație și fără gânduri ...
Tatuare pe brațele Tale cu care mă zidești din adâncuri
împietresc vise, văluresc apusuri și șoapte în scrum.

Lângă Tine sunt plin de toate și gol de mine mereu.
Frământ în palmă cuvântul Tău. Este tare și greu.
Căutând, împuținând mă adâncesc într-un gol iminent
și trec ridicând colbul drumului la timpul prezent.

Umbra mea ca un pergament Îți păstrează cuvântul
împietrit fără a fi de piatră și gândit fără a fi gândul.

1. *Rugămintea*

Tunet mare, tunet viu
a adus preasfânt sicriu
și-a dat veste în tot regatul
că s-a zguduit uscatul;
mări, oceane, alte ape
au venit să-i stea aproape
Celei Care, în trei zile,
n-a ajuns printre fosile,
ci în brațe de Păstor,
printre îngeri - Călător...

Oh, Tu, Doamne!... Oh, Tu, Doamne,
ne grăiește prin icoane
și ne învață și ne iartă
când va fi la Judecată...
Judecata de Apoi,
să nu Te ascunzi de noi!

Căci precum a noastră Mamă
a fost dusă într-o maramă
de doi îngeri, doi șoimani,
în Grădina Ghetsimani,
să învelești a' noastre trupuri
cu iubire, în calupuri,
să nu lași să putrezească
ființa asta pământescă,
să ne dai viața de veci,
nu doar zbor de liliesci!...

Nu ne duce în întuneric,
nu în peșteri părăsite,

nu ne da destin himeric,
nu sentințe urgisite!

Nu lăsa al nostru glas
să se piardă în vreun impas,
fă-ne calea mai ușoară
precum la a Ta Fecioară!

Atunci, în Ierusalim,
am făcut cu toți talâm
Celei Care a închipuit
pe-al Său trup ce-a dăruit
Fiu de Om, de Dumnezeu,
zămislind mereu-mereu
Viață... Viața Cea Adevărată,
Nemurirea - în cer, sperată!

Când sobor de îngeri
au sosit în prag,
noi - simțind înfrângeri
ne-am făcut șirag
de fulgi de zăpadă
ca din cer să cadă
peste noi o boare...
Doamne, ce onoare!

Când sobor de îngeri
au sosit în prag,
noi - simțind înfrângeri
ne-am făcut șirag
de lumini și stele
ca din cer să spele
păcatele toate...
Doamne, din mormânt ne scoate!

Din orice nevoie, din orice ispită,
ne salvează, Doamne, Iadul 'nu ne înghită!

Din orice durere, din orice strâmtoare,
ne salvează, Doamne, ființe târâtoare!

Din orice mâhnire, din orice necaz,
ne salvează, Doamne, ne dă un răgaz!

Să ne dai răgazul de-a putea pătrunde
azi și ieri și mâine, cum și când și unde
vom a ne petrece viața de apoi...

În Iadul cu smoală, în câmp cu trifoi?

În flăcări ce ard inimi muribunde
ce n-au știut, Doamne, să Te cate... unde?

În flăcări ce ard suflete viclene
sau în zbor de fluturi, de păsări cu pene?

Să ne dai răgazul de-a putea înțelege
ale Tale gânduri... Doamne, a Ta Lege!

2. Remușcarea și căința

Binecuvântat Chivot,
nădejdea celor care -Ți cântă,
inimii noastre pivot,
poți să spui ce Te frământă,
ce durere simți în suflet
sau în trupu -Ți ofilit
de atâta chin și urlet,
de atâta plâns, jelit?

Poți să spui de ce n-ai lacrimi,
de ce ochii Îți sunt izvoare
ce-au secăt de așa a-crimi?

Suflete înșelătoare...

Cum de n-ați putut vedea
Adevărul când durea?
Adevărul, Calea, Viața...
Voi ați fost atunci piaița!

Voi, cei care ați condamnat,
și nu el – Ponțiu Pilat,
fiindcă el, guvernatorul,
v-a încredințat onorul
de-a salva de la sentință
pe Cel Sfânt dar... neputință!

Fost-ați prea neputincioși
a gândi drept, mincinoși!
Singuri, voi, v-ați înșelat
și nu el – Ponțiu Pilat,
voi ați hotărât prin vot
și nu el - Pilat din Pont!

Maica noastră, Te rugăm,
dă-ne jug să ne înjugăm,
dă-ne lanțuri, dă-ne fiare
și pedepse glaciare,
dar să nu ne dai uitării
când vei trece zidul zării
și să nu ne arzi de dor,
să ne iei cu Tine în zbor!

Dacă a întârziat trei zile,
Toma a adus feștile
care s-au aprins în noi
când aflat-am mușuroi
de furnici și de albine,
când nu Te-am găsit pe Tine...

Trei furnici și o albină,
stând de strajă într-o verbină,
al Tău strai să nu dispară
pân' Apostolii s-apară,
ne-au șoptit în mare taină
că Te-au luat în a lor haină
îngerii trimiși din Ceruri

au jurat pe fii, nepoți,
pe tot ce aveau mai sfânt
că vor crede într-un Cuvânt,
că vor crede în trei Cuvinte,
le vor ține mereu minte...

Iar de-atunci Sfânta Treime
se pogoară în mulțime;
de-o fi zi sau de-o fi noapte,
credincioșii cred în șoapte...

Șoapte tainice, divine
cad încet peste coline,
ei le-adună bob cu bob
chiar de e stăpân sau rob,
ei le-adună fir cu fir,
știu că sunt izvor de mir...

Izvor tămăduitor...
Să-i rămâi pe veci dator!

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh!

Să ne închinăm cu credință
la Sfânta Treime,
în suflet – cu umilință
pentru așa Greime!

Să ne închinăm cu slavă
la Cea mai Curată,
al nost' suflet fie lavă
de la Ea furată!

Să ne închinăm cu sete
la Sfânta Fecioară,
gândul nostru în versete
cătredânsa zboară!

4. *Pururea Fecioara Maria*

Și dacă trebuia să se nască
Mântuitorul
din seminția lui David,
după făgăduința dumnezeiască,
a văzut tot muritorul
minunea cerească...

Înainte, în timpul și după nașterea
cea mai presus de fire,
învingând cunoașterea,
fără vreo vinovăție,
Ea trăit-a în curăție
desăvârșită
dar ca să nu fie pedepsită
și omorâtă cu pietre
aduse din vetre,
se face vorbire
lui Iosif în vis
și nu prin înscris
când, în timpul somnului,
i se arată îngerul Domnului
ce îi aduce veste:

„căci ceea ce s-a zămislit într-înșea de la Duhul Sfânt este” (Matei 1, 20).

Fiind din seminția lui David,
Maria
zămislește pe Fiul lui Dumnezeu
ca fecioară
(precum spune Biblia)
iar pread dreptul Iosif - încercat la greu
n-a mai părăsit-o...
cum gândise prima oară!

Și cu pietre nu au mai lovit-o!

Sfântul Maxim Mărturisitorul zice:

„Cu adevărat zămislirea și nașterea au fost cu totul curate și neatinse de sămânță și de stricăciune și de aceea Maica Celui născut din Ea e fecioară și după naștere, rămânând prin naștere și mai nepătimitoare, ceea ce e cu totul străin firii și mai presus de rațiune... Lucru și auzire cu adevărat minunate e că s-a făcut naștere și ieșire de prunc, închizătorile mădularelor de naștere ale Celei Ce a născut nedeschizându-se”.

5. Nașterea Mariei, un miracol însuși

Ioachim, neam împărătesc,
descendent fără de fii,
griji în tin' se răzvrătesc...

- De ce, Doamne, nu mai vii?

De ce, Doamne, într-a mea casă
ai trimis tăiș de coasă?
Toți mă taie, mă omoară,
fiindcă n-am fecior, fecioară!

De ce, Doamne?... De ce, Doamne,
a mea casă-i făr' de mame?

Tu ai vrut să am soție
dar și ea plânge când știe
că nu poate da pomană
celor duși... lumea-i dușmană!

Ne huiduie, ne blesteamă,
nu le e de Tine teamă,
ne împrășcă în orice clipă
cu ocări, cu vorbe în pripă...

Noi rugăm a Ta Putere
să ne ierți de-așa durere,
chiar dacă am ajuns bătrâni,
încă avem două mâni
ca să legănăm cu ele

pruncul ce mereu Ți-om cere!

Astfel se ruga prin munte
Ioachim, riduri pe frunte...

Ana, soața credincioasă,
se ruga plângând prin casă
iar când se ruga în grădină
n-avea somn, n-avea hodină:
- Al meu Domn, al meu Stăpân,
dacă merg să dorm în fân

și sărut flori de trifoi,

poți trimite și la noi

un copil, băiat sau fată?

Iartă-ne, Doamne, odată!

Aducându-Și dar aminte
de a Anei rugăminte
și știind că-i din David,
regele - de El, avid,
seminția cea aleasă...
Domnul și-a trimis Mireasă!

Și-au primit copil din flori...
Pe Ioachim îl trec fiori,
Ana face plecăciune
iar Maria - în rugăciune!

6. *Adormirea și plecarea la Ceruri*

Arhanghelul Gavriil,
vestitorul Tău agil,
a venit și-a prins curaj
să Ți transmită un mesaj

de la Fiul Tău Iubit...
Vremea e de reîntâlnit!

*“Vremea este a muta pe Maica Mea la Mine.
Nu te teme de aceasta, ci primește cuvântul cu bucurie, de vreme ce vii la
viața cea nemuritoare!”.*

În zadar iudeii s-au întărâtat,
gânduri pângărite - când au cugetat,
când chemat-au ceasul rău
asupra trupului Tău;
or, soborul îngeresc s-a înspăimântat
între morți văzându-Te,
știind sufletu-Ți curat
spre Domnul purtându-Te...

Pe Munte al Măslinilor
Tu suisei ieri în zor'
să te rogi la Dumnezeu,
și-a trimis un alizeu
ca să Îți spună bun venit
pe pământ făgăduit,
să Îți dea binecuvântare
pentru a Ta grea încercare...

Iar toți pomii și copacii,
libelulele, gândacii,
minune - când au văzut,
în genunchi ei au căzut...

Ți-au dat cinste, închinăciune
precum slugi însuflețite
muntele în rugăciune,
stâncile încărunțite...

Început-au să se închine
printre lacrimi și suspine,
Te rugau cu toții în cor
să nu pleci că mor de dor...

Doar că Tu, a lor Stăpână,
c-o floare-de-coliț în mână,
Te-ai întors la a Ta casă...
Prea fericite credincioasă!

Casa-Ți s-a cutremurat,
Tu pe rude ai chemat,
pe prieteni, pe vecini,
să le spui de-așa pricini.

Lumânări... când ai aprins,
la ferestre stele-au nins,
Domnul Însuși Te striga:
- Te aștept, Mireasa Mea!

Mulțumindu-I negreșit,
casa toată Ți-ai grijit,
pe-al Tău pat ai pus mătasă
țesută de Tine în casă,
vecinii au adus totuși
busuioc și flori de lotuși...

Trei albine vin și ele
să Ți pună pe buze miere.

Și începi să povestești
de minunea ce-o trăiești,
despre vestea ce-ai primit
de la îngerul uimit...

Spre încredințarea ce-ai grăit,
le-arăți darul pipăit:
o stâlpăre de finic...
Omul drept va fi voinic!

*„Dreptul ca finicul va înflori și ca un cedru din Liban se va înmulți”
(Vechiul Testament, Psalmul 91:12).*

Iar femeile chemate
plângeau că sunt blestamate
a rămâne fără Mamă...
Sărutau a Ta maramă!

Or, în preadreapta-Ți credință,
le-ai făcut făgăduință
cum că în grija Ta vor fi...
Lumea întreagă o vei umbri!

Când grăit-ai Tu aceste'
a venit fără de veste
tunet negru, tunet greu...
Semn trimis de Dumnezeu!

Arătat-u-s-au mulți nori
ce cărau de subțiori
pe Apostolii plecați
ca să își caute alți frați...

Printre ei Tu îi aștepți
pe ierarhii înțelepți:
prieten bun, nedespărțitul
Dionisie Areopagitul;
îmbrăcați în flori de tei,
Ierotei și Timotei.

Aflând despre a Ta plecare,
de lacrimi - făceau vărsare:

"Noi, oh, Stăpână, știindu-Te în lume, ca și cu singur Stăpânul nostru și Dascălul ne mângâiam; dar acum cum vom putea să suferim greul acesta? Însă de vreme ce cu voia Fiului și Dumnezeului Tău Te muți spre cele ce sunt mai presus de lume, pentru aceasta plângem, precum vezi și lăcrimăm, cu toate că într-alt chip ne bucurăm despre cele ce sunt asupra Ta rânduite".

Spre dânșii degrab' priveai
și așa le răspundeai:

*"Prietenii Mei și ucenicii Fiului și Dumnezeului Meu, nu faceți
bucuria Mea plângere, ci-Mi îngrijiți trupul, precum Eu Îl voi
închipui pe pat".*

Și, iertându -Te cu toți,
ai purces printre enoți
când, culcându -Te pe pat,
al Tău trup S-a înălțat...

Al Tău suflet preaales
lângă trupu -Ți a purces
înspre Domnul și-al Său Fiu...
O fi ajuns prea târziu?

Ei, de atâta așteptare,
s-au gândit la o îndreptare
când făclii și când cântări
petreceau mormântu' în zări...

Orbilor le-au dat vedere,
la bolnavi le-au luat durere,
surzii încep și ei s-audă...
Sunt iertați de soarta crudă!

Ologii acum pot merge...
Asta-i sfânta nouă Lege!
Zidurile se zidesc
în Ierusalim ceresc!

Îngerii din Ceruri cântă
iar văzduhul o încântă

pe-orice ființă pământească,
fie om sau... buruiană!

La această sărbătoare
se întâmplă și-o oroare...

Chemând pe unii din popor,
mai-marii iudeilor
au dat ordine păgâne
să răstoarne, să dărâme
patu' în care a adormit
și în care S-a primenit
trupul cel de viață începător...
Domnul n-a rămas dator!

Le-a trimis pedeapsă grea:
ai lor ochi n-ar mai vedea!

Cel ce-a dat drumul la câini
și-a pierdut a' sale mâini...
Fost-a astfel judecat:
mâinile tăiate, lipite de pat!

Dar, în clipa cea cumplită,
a lui fire acum cioplită
a înțeles și a crezut...
În genunchi el a căzut!

Și aflând tămăduire
de la Domnul - din iubire,
a primit a' sale mâni...
Iartă-ne c-am fost păgâni!

Toți orbiții au fost iertați...
Ieri - păgâni, azi - vindecați!

Apostolii se îndreaptă
cu al Tău trup spre marea poartă

din Grădina Ghetsimani...
Tu, parfum de crini, emani!

Parfumul cel minunat
pe Toma l-a întârziat;
trei zile, trei nopți, trei zori,
rătăcit-a el prin flori...

Toma foarte întristat
de îngeri că s-a rugat
să-i deschidă sfânt mormânt...
Un ultim deznodământ!

Îngerii bat din aripe
și în două sau trei clipe
s-a deschis piatra cea grea...
Atunci, Toma ce vedea?

Doar veșmântul Tău întins
în sicriul unde-au nins
fluturii cei de Lumină...
Trupul nu-i! Cine-i de vină?

Giulgiul, ca o mângâiere,
strânge în sine-a-i grea durere...
După trupu-Ți călător
și dânsul plânge de dor!

7. Ceruri Noi și Pământ Nou

Cu-al Tău trup și cu-al Tău suflet
la Ceruri Te-ai ridicat,
Tu, Rază de Iubire,
Tu, Rază de Lumină,
pre noi ai predicat
când blana -Ți de hermină
în ea ne-a îmbrăcat
făcând al nostru trup

să fie mai smerit
iar sufletul, săracul,
să-i care la cer sacul...

De pe tronul -Ți de Regină,
caută spre pământeni
și ne spală de rugină
ca să fim ai Tăi curteni!

Ne ridică prin iubire,
ne ridică prin credință,
nu se piardă a noastră fire
retrăind vechea sentință!

Ne dă Ceruri Noi, palate
de speranță, de virtute,
inimile exilate
le primește într-a Ta curte!

Să le-așezi în Pământ Nou,
să le dai o nouă haină,
grija Ta - râvnit cadou
ce ne va încălzi la iarnă!

Fiindcă... Tu ești Cea dintâi
ridicată în slăvi cerești,
după Tine - ai Tăi fii
vor veni, să nu-i oprești!

Va veni la mântuire,
să se facă voia Lui,
suflet trist - grea bântuire,
vrea în grija Tatălui...

*"Sfântă Marie, Maica lui Dumnezeu,
roagă-Te pentru noi păcătoșii, acum și în ceasul morții noastre. Amin!"*

Oh, Tu, Binecuvântată!

Depărtează de la noi
patima înfierbântată,
răutăți și alt gunoi:
uitarea și trândăvirea,
neiertarea, lenevirea,
minciuna și neputința,
păcatul și necredința,
gândul rău, gândul viclean...
Vrem semn roșu de țiclean!

Oh, Tu, Candelă a Luminii!
Oh, Tu, Flacără a Credinței!
Ia din lume mă răcinii
ai durerii și-ai căinței!

Le dă foc la cap de Rai
sau la margine de Iad,
fă din toate Nou Serai
unde vise nu mai ard!

Unde visele sunt vii,
unde visele nu îngheață,
le împlinește precum știi,
le fă zori de dimineață!

Le fă zori, le fă zorele
iar pre noi – rouă pe ele!

8. *Magnificat anima mea Dominum!*

Și a fost cântarea noastră:
- Mărește suflete al meu pe Domnul!

Și rugăm 'ne vină somnul:
- Oh, Tu, Doamne!... Oh, Tu, Doamne,
cu al Tău zâmbet ne adoarme!
(10.08 -11. 08. 2019)

